

JÄLLIT

– en åländsk nöjestidning.
Nr. 3 2024 april-juni.

Hipp hipp

Indigo

Fred Forsell!

Bromander

ANTONIA
TOPOEVA
SKRUVAR UPP
STÄMMINGEN

Åländska krogar

- en kärleksförklaring

Jag är besatt av åländskt nattliv. Det bara blir så, när alla jämnåriga bekanta flyr ön för att plugga vidare, eller drar iväg till Asien på sol- och spritexpedition. Antalet 20-nånting-åringar som förblivit på Åland är begränsat och när vi träffas, träffas vi på krogen. För var annanstans skulle vi mötas? En brokig skara människor utan något som helst gemensamt utöver faktumet att vi blev kvar.

Ibland slås jag av tanken: vad som skulle hända om något av Mariehamns vattenhål stängde? Om etablerade krogar som Arken, Dinos, Indigo eller Park klappade igen. Ställen som funnits i decennier, där föräldrar, äldre syskon och jag själv upplevt allt vad kroglivet har att erbjuda: dansgolvshängel, ”jag röker bara på fester”-ciggen och slattdrickande följt av herpesnoja dagen efter. Platser där människor bråkat och försonats, bildat relationer och älskat. Där ålänningar stött och blött med varandra i årtionden.

Förra året fyllde Arken och Dinos 50 respektive 20 år, och som ni kan läsa om på sidorna 10-11 är det nu även 20 år sedan Indigo slog upp sina dörrar. När Pub Ettan ansökte om konkurs i juni 2023 var det efter nästan 30 års verksamhet.

Dagens generation unga känner med andra ord inte till något annat; de krogar som finns i dag är en stabil och pålitlig del av vår sociala miljö. De har liksom alltid funnits. Om någon av dem stängde vore det som att mista en jämnårig kamrat eller en äldre släkting.

Annat var det förr. På 80- och 90-talet öppnade och stängde krogar med relativt korta intervaller. Lokalen vi i dag känner som Dinos har tidigare inrymt allt från Galleri till Ritz och Café Nero, Blue Bar, Upstairs och Buffalo Saloon. I en källarlokal på Ålandsvägen huserade Alvas bar i många år, men innan dess hette det Sabina, Nya Sabina och Medley. Att krogar och barer bytte namn och regi var inte ovanligt. Krögare kom och gick, inget konstigt med det.

I dag är de åländska krogarnas koncept så djupt rotat att det lär bli svårt för efterföljande att introducera och köra på en helt ny idé. Vetskapen om att jag en dag behöver ta adjö av mina älskade Mariehamnskrogar är ångestframkallande. ”Man vet inte vad man har förrän man förlorat det” lyder ordspråket, men i detta fall är jag högst medveten. Jag har ändå besökt en del nattklubbar runt om i diverse storstäder, men aldrig har jag haft så roligt som på de åländska dansgolven. Jag fullkomligen älskar vetskapen om att jag kan gå ut en lördagskväll och namnge varenda människa jag möter. Främlingsfientlighet? Nej, det är bara en ålänning i sitt esse.

Frågan är om ålänningarna är redo för något nytt. Just nu kämpar krögarna på med tillgängliga resurserna av energi, idéer och pengar på kontot. Men att förvänta sig att de orkar hålla sig flytande med samma koncept i all oändlighet är en illusion. Kanske bör vi förbereda oss på att det snart kan vara dags att ta farväl av krogarna där så många nätter, kvällar och helger tillbringats och istället välkomna något nytt.

Den dagen kommer och med den dagen, den sorgen. Men innan dess hoppas jag få åldras ihop med mina älskade ölsjapp ett tag till. Om inte från vaggan till graven, så åtminstone tills mina vänner flyttat tillbaka hem. För var ska jag annars hitta ett socialt sammanhang under tiden?

Allt gott,

Angelina Eklund, chefredaktör och ansvarig utgivare

Jälit

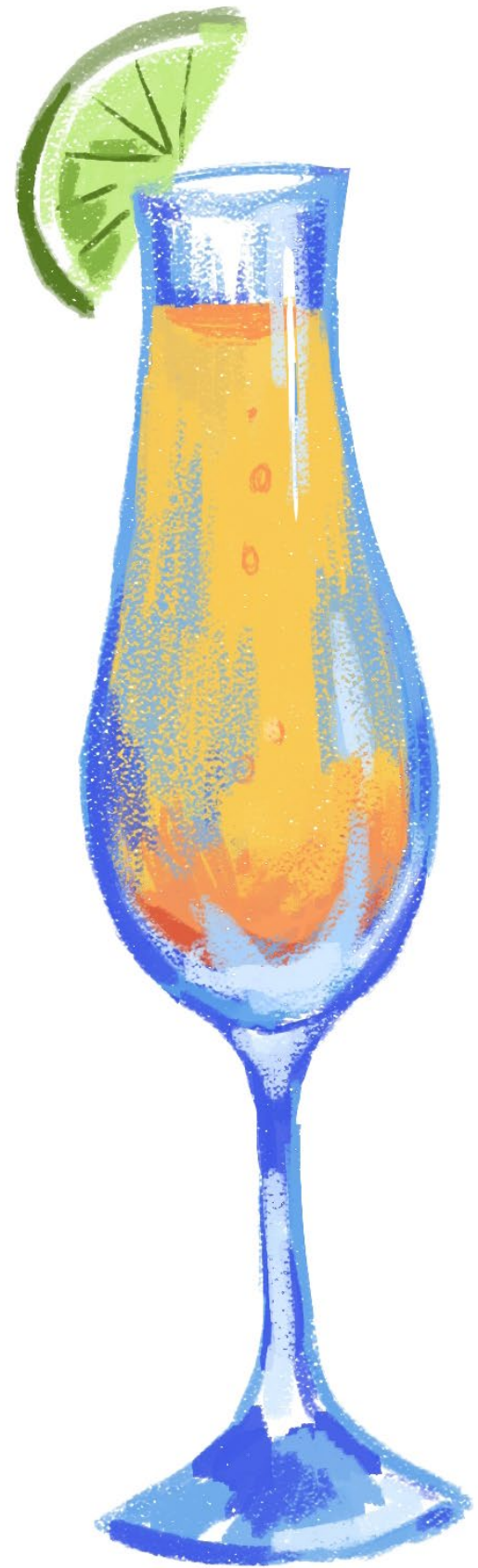

Illustration: Anna Johansson

Vi presenterar... Jålit april-juni

Jockiboi och grisch är inne sid **7**

Antonia Topoeva a.k.a. Dj Analblix sid **8-9**

Indigo-Stig och co. sid **10-11**

Skratch - vinnartexterna sid **12-15**

Brunch och Downton Abbey - maxa våren sid **16**

Som man bäddar får man ligga... sid **18**

Kvartalets horoskop! sid **19**

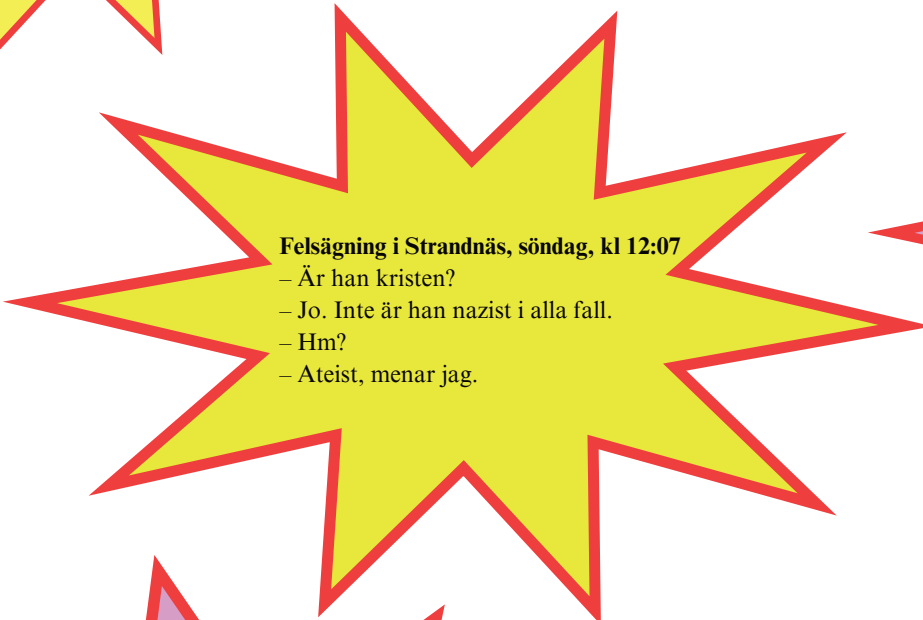
kompis.ax sid **20-21**

Pojkstatistik sid **24-25**

Fred Forsell om... sid **26**

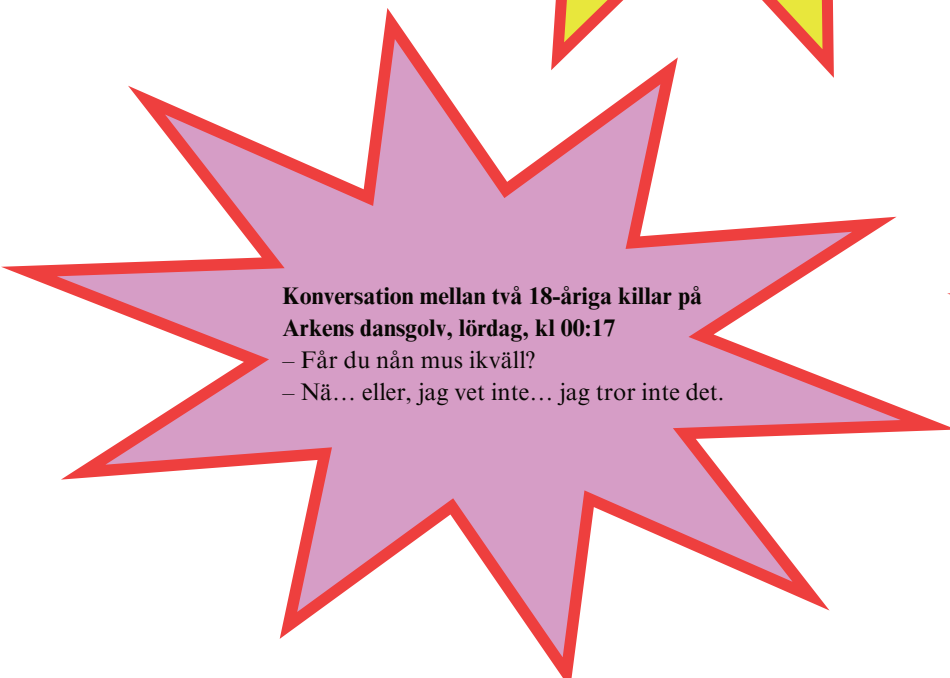
Jålit tjuvlyssnar

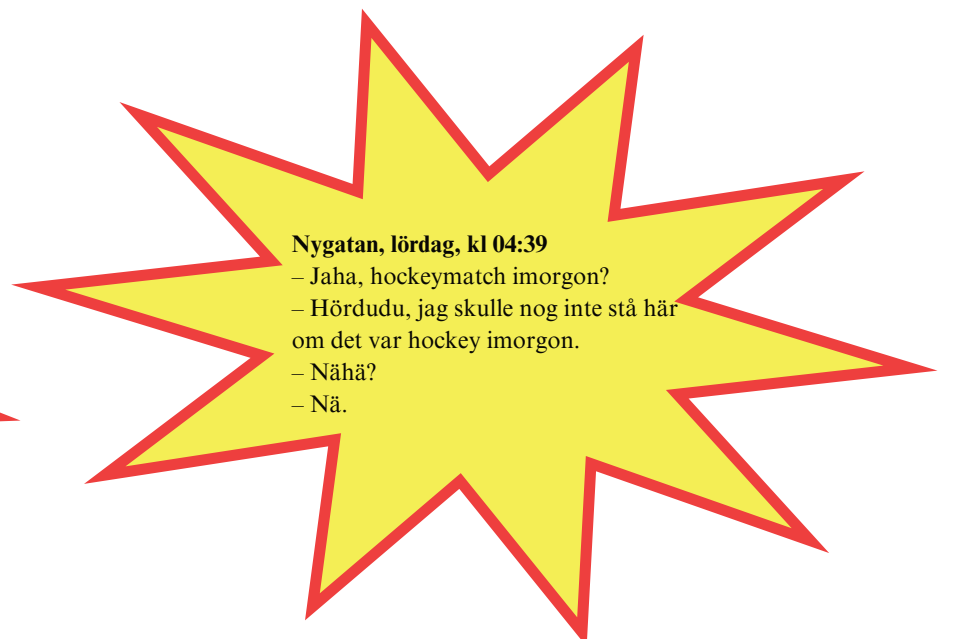
Felsägning i Strandnäs, söndag, kl 12:07
 – Är han kristen?
 – Jo. Inte är han nazist i alla fall.
 – Hm?
 – Ateist, menar jag.

Indigo, lördag, kl 00:43
 – Ska man ta en Vodka Red bull eller ska man chilla lite?

Konversation mellan två 18-åriga killar på Arkens dansgolv, lördag, kl 00:17
 – Får du nån mus ikväll?
 – Nä... eller, jag vet inte... jag tror inte det.

Nygatan, lördag, kl 04:39
 – Jaha, hockeymatch imorgon?
 – Hördudu, jag skulle nog inte stå här om det var hockey imorgon.
 – Nähä?
 – Nä.

Jälit granskar:

ÅLÄNDSKA MINISTRARS

Hur går det för åländska politiker på sociala medier? Jälit intervjuade ministrarna i Ålands landskapsregering för att ta reda på svaret.

Tveksam till sociala medier-minister

ANNIKA HAMBRUDD

VICELANTRÅD OCH UTBILDNINGS- OCH KULTUR-MINISTER, CENTERN

Använt sociala medier sedan: 2009.

Använder: Facebook, Instagram och LinkedIn.

Mest använda: Facebook.

Facebook: 1.107 vänner. Publik profil.

Instagram: @hambruddannika. 102 följare, följer 97, 40 inlägg. Privat konto.

Mest använda hashtag: "Jag använder inga hashtags på det viset. Men nu får jag skärpa mig eftersom landskapet lanserat informationskampanjen #hejaaland. Den ska jag använda."

Favoritinfluencer: Ingen.

Varför använder du sociala medier?

– Jag är en del av Facebook-generationen, så det är nog mest för att hålla viss kontakt med de jag känner. Mycket politiska frågor skulle jag inte säga att jag använder sociala medier till. Jag har ett antal gånger tänkt skaffa en politikersida, men jag har aldrig kommit igång.

Hur ofta uppdaterar du dina sociala medier och vad för slags innehåll lägger du ut?

– En gång i veckan eller varannan vecka. Jag är jättedålig på att uppdatera. Jag kan bli avundsjuk på alla andra som uppdaterar betydligt oftare. Det sista jag lade ut var att jag märkte att vårlökarna och snödropparna kommit upp så då tog jag en bild på det och skrev att det första vårtecknet har kommit.

Hur mycket bryr du dig om följare och likes?

– Jag jagar inte följare, men visst är det ju trevligt om man får ett antal likes på det man lägger ut. Man får mer likes om man lägger ut en bild på en av sina hundar än om man lägger ut politiska saker.

Hur ärlig är du på sociala medier? Är det en polerad yta du visar upp eller får dina följare se även dina mindre charmiga sidor?

– Jag försöker vara positiv, men jag har också lagt upp när jag har trampat i klaveret. Jag lägger inte ut några förskönande familjebilder eller av ett polerat hem, jag har lagt ut på mig som försöker komma igång på löpbandet igen där jag ser ut som en svettig liten människa och det ser inte charmigt ut.

Hur mycket skärmtid har du per dag och hur stor del av den spenderar du på sociala medier?

– Två timmar och fjorton minuter i medeltal säger min telefon, men då handlar det ju inte bara om sociala medier utan det är räkningar, mejl och annat också.

Behöver Åland en sociala medier-minister?

– Tveksamt. Det skulle väl snarare vara att någon av ministerportföljerna skulle få det ansvaret.

Instagrammar mest!

KATRIN SJÖGREN

LANTRÅD, LIBERALERNA

Använt sociala medier sedan: 2010.

Använder: Facebook, Instagram och X.

Mest använda: Facebook.

Facebook: 1.975 vänner. Publik profil.

Instagram: @ksjgren. 792 följare, följer 2.594, 881 inlägg. Privat konto.

Mest använda hashtag: #borderterrier eller #Instagram.

Favoritinfluencer: Trädgårdsprofilen Victoria Skoglund.

Varför använder du sociala medier?

– Dels tycker jag att det är ett bra sätt att hänga med och skaffa sig information. Sociala medier är också ett arbetsverktyg för politiker. Det är en jätteviktig källa till att ha direktkontakt med människor. En viktig del som politiker är ju att förklara och motivera sina beslut så jag tycker ändå att fördelarna uppväger nackdelarna.

Hur ofta uppdaterar du dina sociala medier och vad för slags innehåll lägger du ut?

– Flera gånger i veckan nog, speciellt på Facebook, mera sällan på Instagram och X. Jag har ingen specifik politiker- och privatsida utan det är allt i ett så därför blir det både jobbgrejer och privata grejer. Facebook använder jag för olika debatter, om jag länkar någon artikel eller insändare och diskuterar med folk.

Hur mycket bryr du dig om följare och likes?

– Egentligen inte så jättemycket. Det är klart att det har en speciell dimension om man är politiker, om man delar någonting som man har gjort eller lyckats med är det ju roligt om folk tycker att det är bra.

Hur ärlig är du på sociala medier? Är det en polerad yta du visar upp eller får dina följare se även dina mindre charmiga sidor?

– Det får de säkert i och med att jag debatterar ibland. Men om man lägger upp på Instagram tenderar det nog att bli från trevliga tillfällen där man gör något roligt eller annorlunda.

Hur mycket skärmtid har du per dag och hur stor del av den spenderar du på sociala medier?

– Jag jobbar vid en skärm nästan hela tiden, med mejl och sådant, det är en stor del av min arbetsdag. Men nog blir det någon timme varje dag om man bara räknar skrollandet.

Behöver Åland en sociala medier-minister?

– Det är inte alls omöjligt att man kan ha ett uttalat ansvarsområde kring det, men jag tror inte att vi har sådana resurser att man kan hålla på med bara sociala medier.

Uppdaterar sällan

MATS PERÄMAA

FINANSMINISTER, LIBERALERNA

Avböjde intervju

Facebook: 827 vänner. Publik profil.

Instagram: @matsperamaa. 245 följare, följer 24, 0 inlägg.

SOCIALA MEDIEVANOR

Använder flest appar

JESPER JOSEFSSON NÄRINGS- OCH MILJÖMINISTER, CENTERN

Använt sociala medier sedan: 2009.

Använder: Facebook, Instagram, Snapchat, X och LinkedIn.

Mest använda: Facebook.

Facebook: 1.070 vänner. Öppen profil.

Instagram: @jesper_josefsson. 446 följare, följer 419, 165 inlägg. Publikt konto.

Mest använda hashtag: Använder inte hashtags.

Favoritinfluencer: Ingen.

Varför använder du sociala medier?

– Jag använder det både privat och i jobbsammanhang. Privat främst för att följa vännerns uppdateringar men också för nyheter och nöje. I jobbsammanhang: arbetsgrupper och att dela nyheter och info om vad som händer i jobbet.

Hur ofta uppdaterar du dina sociala medier och vad för slags innehåll lägger du ut?

– I snitt fyra till sex gånger per månad, främst jobbrelaterat innehåll. Jag informerar och uppdaterar om saker som händer inom politiken.

Hur mycket bryr du dig om följare och likes?

– I jobbsammanhang brukar jag se antal likes som ett mått på om inlägget var intressant men lägger ingen större vikt vid det förutom att jag reflekterar om jag kunde ha presenterat det på ett roligare vis. Det är inte alltid enkelt då det kommer till politik.

Hur ärlig är du på sociala medier? Är det en polerad yta du visar upp eller får dina följare se även dina mindre charmiga sidor?

– Eftersom jag laddar upp så pass sällan är det förstås oftast i samband med något roligt men jag förskönar sällan något.

Hur mycket skärmtid har du per dag och hur stor del av den spenderar du på sociala medier?

– Just nu har jag timer på mina sociala medie-appar så att de låser sig efter 15 till 30 minuters användning. Jag jobbar aktivt på att inte slösa tid och energi på att använda mobilen.

Behöver Åland en sociala medier- minister?

– Nej, men däremot är det bra om samtliga ministrar och politiker är välbekanta med hur sociala medier fungerar och vad som finns, då det är en så stor del av de flestas vardag. Det är också bra om alla har en grundförståelse för hur sociala medier kan påverka välmåendet.

Under radarn

INGRID ZETTERMAN CIVILMINISTER, LIBERALERNA

Avböjde intervju

Facebook: 1.251 vänner. Publik profil.

Instagram: -

Hängt med längst

ARSIM ZEKAJ SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSMINISTER, SOCIALDEMOKRATERNA

Använt sociala medier sedan: 2003.

Använder: Facebook och Instagram (Glömt lösenord till Instagram)

Mest använda: Facebook.

Facebook: 1.000+ vänner. Öppen profil.

Instagram: @arsim_zekaj. 231 följare, följer 255, 83 inlägg. Publikt konto.

Mest använda hashtag: Använder inte hashtags.

Favoritinfluencer: Ingen.

Varför använder du sociala medier?

– Kommunikation och information.

Hur ofta uppdaterar du dina sociala medier och vad för slags innehåll lägger du ut?

– Två till tre gånger i veckan. Resor, politik, familjebilder.

Hur mycket bryr du dig om följare och likes?

– Det är alltid roligt med likes.

Hur ärlig är du på sociala medier? Är det en polerad yta du visar upp eller får dina följare se även dina mindre charmiga sidor?

– Min sida är en blandning mellan politik och familjebilder, inte lika vanligt med mindre charmiga sidor.

Hur mycket skärmtid har du per dag och hur stor del av den spenderar du på sociala medier?

– En timme.

Behöver Åland en sociala medier- minister?

– Sociala media spelar större roll hela tiden. På sikt kan en sådan ministerroll vara aktuell. I nuläget är vi inte riktigt där ännu.

Flest följare

CAMILLA GUNELL INFRASTRUKTUR- OCH KLIMATMINISTER, SOCIALDEMOKRATERNA

Avböjde intervju

Facebook: 2.934 vänner. Publik profil.

Instagram: @camilla.gunell. 964 följare, följer 898, 168 inlägg. Publikt konto.

Foto: Press

Ep-aktuella Staffan Lindström, 34 år. Uppvuxen med underdogperspektiv i Standnäs och sedan 15 år tillbaka bosatt i Stockholm där han verkar som musiktist under artistnamnet Bromander.

Berätta om din nya ep "De blindas stad" som släpptes i mars!

– Det är en ep på fem låtar och den handlar lite grann om hur jag känt mig och vad jag gjort i mitt liv. Soundet är lite analogt, det är mycket piano och trummor och lite tvärflöjt och sådär. Jag tycker den är rätt fin, den är bra gjord.

Hur är den jämfört med tidigare musik du släppt?

– Jag fick en recension i Gaffa där de sa att blueprinten finns kvar, mitt sätt att skriva på är intakt och konsekvent, men att soundet kanske är lite annorlunda. Och så kan det väl vara. Jag tycker att jag aldrig har låtit så bra som på den här ep:n, rent soundmässigt.

Hur indie är du?

– Vad betyder det egentligen?

Du bor ju exempelvis på Söder, det känns indie.

– Ur den synvinkeln är jag ju väldigt indie då. Jag ligger på ett independent-skivbolag också. Det är väldigt mycket DIY runt hela den här operationen. Så jag skulle säga ganska mycket indie, på gott och ont. Soundmässigt också, antar jag.

Vad är något du alltid har i din garderob?

– Kostymbyxor och läderpaj finns alltid hemma.

Hur var du som tonåring?

– Det känns som att det finns två olika tonåringar i mig. Den första tonåringen var väldigt nördig, spelade jättemycket rollspel och försökte synas så lite som möjligt. Det var i högstadiet. Sedan började jag lusse och ville plötsligt synas mycket mer, då var det bara musik och konst som var intressant i princip. Det var väldigt kreativt, att skriva låtar, teckna och träffa kompisar. Så jag var väldigt blyg och utåtriktad sam-

tidigt.

Det låter som en svår kombination.

– Mm! Riktigt smärtsamt ibland faktiskt.

Är det sant att du kallades för snygg-Staffan under gymnasiet?

– Hehe! Ehhh, det minns jag faktiskt inte riktigt, tyvärr. Det kan jag varken bekräfta eller dementera. Det hoppas jag, det är väl härligt att bli kallad snygg-Staffan.

Du har beskrivits som en hopplös romantiker, i alla fall i ditt låtskrivande. Hur tar det sig uttryck?

– För mig betyder romantiker lite olika saker. Kärleksromanter är kanske den mest traditionella romantik-associationen, men sedan kan man ju vara väldigt romantisk till livet och alla upplevelser i livet. Jag är väldigt romantisk som kärleksromanter, jag tycker det är kul att uppvakta min flickvän, men jag är också väldigt romantisk till livet. Jag tycker det är en välsignelse och en gåva att få leva, jag ser på världen med väldigt stora ögon. Det är lite som ett verktyg för att kunna stå ut med livet, eftersom det inte alltid är en dans på rosor.

Är du en sån som ser tecken i siffror och sånt?

– Nej, haha, det skulle jag inte säga. Jag är väldigt ovidskeplig. Jag är mer så att jag verkligen kan beundra hur ljuset faller på gatan eller hur människor interagerar med varandra. Livet är så förunderligt på något sätt, när man upplever det i de små detaljerna.

Hur ställer du dig till att klippa en pizza istället för att skära den?

– Jag är ingen pizza-konnässör, men jag har ingenting emot det. Det är nog till och med ganska praktiskt, skulle jag säga. Men å andra sidan, osten kan fastna i saxen och så blir det bökgigt och jobbigt. Så jag kanske ändå skulle välja bort det i slutändan.

Jag läser överallt att du är Ålands dandy och Sveriges enda popdandy. Hur blir man en dandy?

– Haha, ja, alltså, det där är väl kanske mer något som har fastnat. Jag tror att det var någon av grabbarna i Division 7 som beskrev mig som en rockdandy från Åland och jag tyckte det var så himla härligt beskrivet, och det är bra att ha något som folk kommer ihåg när de lyssnar på och upptäcker mig. Det är något med dandy-kulturen också som är lite rolig, med de gamla 1800-tals poeterna som går igen i pop. Jag tänker på The Smiths och Morrissey och den typen av rock-poeter som Bob Dylan. Det är härligt att man känner någon sorts tillhörighet till den skalan av kreatören, även om man agerar på en pytteliten plattform i en annan del av ett annat universum, känns det som.

Du har inga planer på att börja bära cylinderhatt, som 1700-tals dandyn?

– Kanske man någon gång i framtiden kan tuppa upp sig, men nå, jag tror att det får vara.

Du får välja mellan att tillbringa en helg med Thomas Di Leva eller Orup. Vem väljer du?

– Oh, shit. Pest eller kolera. Thomas Di Leva är en så tragisk karaktär på något sätt, det finns mycket skelett i garderoben känns det som. Så han kanske hade varit intressant ur den synvinkeln. Men Orup har gjort lite bättre musik och är lite ballare, men han verkar så svår. Jag kanske säger Orup sist och slutligen, med tanke på att jag kanske har lite mer gemensamt med honom.

Ni kanske skulle komma ut efter en vecka med årets sommarplåga?

– Jag hade absolut hellre gjort en kollaboration med Orup än Di Leva. Så om Orup läser det här, välkommen!

TEXT ANGELINA EKLUND

Vilken låt brukar du spela som kvällens sista?

Text Angelina Eklund

Foto: Privat

Dj Simolin, Patrik Simolin:
– “Ingen annan rör mig som du” med Molly Hammar. Originalen av Norlie & KKV är välskrivna både i text och melodi och Molly lyfter den ett steg i sin avskalade version som de flesta tycker väldigt mycket om att sjunga med till. Det blir ofta allsång och ett bra avslut på kvällen.

Foto: Privat

Dj Pernie, Pernilla Hägglund:
– Är det en åländsk krog gillar jag att köra “16 svenska hits på 6 minuter” med Intim. Alla kan sjunga med till den och när den sätts igång fattar folk att det är dags att gå hem. Är det ett techno-event avslutar jag med någon studsig hard tech-låt i 179 beats per minute så att ingen ska vilja gå hem.

Foto: Privat

Italosummer, Simon Höglom:
– Jag avslutar helst med en 80-tals powerballad, typ “Forever Young”, “Take My Breath Away” eller 70-tals dängan “Bohemian Rhapsody”. Eller Fred Again..s “Lights Out” om det är dansig stämning och man vill runda av i högt tempo.

Foto: Privat

Dj Timmy, Timmy Jansson:
– Det brukar variera lite beroende på spelning. Men Alphavilles “Forever Young” brukar jag köra som sista låt. Det känns som en passande låt att avrunda kvällen med.

INNE- & UTELISTA

Våren är kommen och med den nya trender och fallgropar. Men frukta icke! Jälit hjälper dig i trendträsket. Lär dig skilja rätt från fel med vår inne- och utelista. Den innehåller allt du behöver veta om vårens trender.

TEXT ANGELINA EKLUND

Grisch/schtekare är fett inne. Dyra märkesskjortor likaså.

Jockiboi är INNE.

Mmm... Fiskpinnar! Innestämplat!

Örebro är ganska inne. Tror vi.

Ölstop. Det är inne.

Skippa taxin, åk limousine.

Inne:	Ute:
Märkesskjortor	Hemstickat
2013	Millenieskiftet
“Kungarna av Tylösand”	“Marko och Irma”
Randigt	Småblommigt
Grisch/stekare	Emos
Buntband	Pärלsmücken
Ballerinaskor	Adidas Campus
Jockiboi	Björn Gustafsson
Glida på en räkmacka	Jobba
Hockeyfrilla	Vinrött hår
Jeans och kavaj	T-shirt och chinos
Limousine	Taxi
Örebro	Tallin
Hemmagym	Jogging
Kärleksmöten	Dejtingappar
Ölstop	Finporslin
Att blogga	Att podda
Café Nedsläppet	Rockhak
Fiskpinnar	Oxfilé
Puderbronzer	Svart kajal
Källarhäng	Terassmys
Torggatan	Dalbo

Foto: Canva, pressbild Magnus Selander/Kanal 5, Riksarkivet Sverige (https://commons.wikimedia.org/wiki/File:%C3%96rebro_kommunvapen_-_Riksarkivet_Sverige.png), Wikimedia Commons (https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Fishfinger_classic_fried_1.jpg), Ralph Lauren.

ANTONIA TOPOEVA

ÅLDER: 19 år.

BOR: Barcelona/Mariehamn.

GÖR: Dj:ar och lallar runt.

AKTUELL MED: Provspejning på Calypso i sommar.

EN SAK DU (ANTAGLIGEN) INTE VISSTE OM ANTONIA: Hon har aldrig ätit på Godby-grillen.

ANTONIA TOPOEVA VILL HÖJA MARIEHAMNS NATTLIV

Ålands up-and-coming dj Antonia Topoeva vill höja Mariehamns nattliv till nya nivåer. För Jälit berättar hon om intresset för musik, delar sina tankar om det åländska nattlivet och förutspår sommarens musiktrender.

– Jag vill inte att det ska bli ensidigt och repetitivt, att man ska veta exakt vad som kommer att hända näst, säger hon om sin dj-stil.

Antonias uppväxt var fylld av musikaliska upplevelser tack vare hennes föräldrar, en bidragande faktor till hennes mångsidiga musiksmak. Efter att ha ägnat tolv år åt att spela klassiskt piano släppte Antonia tangenterna för att istället börja dj:a. "Lite fräschare", säger hon.

Krogdebuten skedde i Spanien, där standarden för klubbade sattes. Besvikelsen var uppenbar när musiken inte levde upp till hennes förväntningar tillbaka hemma på ön.

– Jag gick ut på krogen med förhoppningen om att få dansa. Visst spelades det musik man kunde dansa till, men inte det jag förväntade mig. Jag undrade om de inte hade uppdaterat spellistan sedan 2015? Har de satt på fel lista? Jag var helt förvirrad, säger hon.

ATT BÖRJA DJ:A

Hon nämner hemmafester som en orsak till hennes kultiverade musiksmak, en längtan efter att den musik som spelades i folks vardagsrum skulle få göra entré i festlokalerna. Genrerna drum and bass och jungle hittade hon bland annat på en hemmafest. Inspirerad av dj-set på YouTube från Kioskradio, Höör och Boilerroom, och med uppmuntran från sin mamma, köpte Antonia ett dj-bord och började mixtra.

Vad krävs för att börja dj:a?

– Det krävs inte så mycket, helt ärligt. Bara man har en liten aning om musikteori. Jag har alltid tyckt att musikteori var onödigt och tråkigt så jag skolkade alltid från lektionerna på musikinstitutet, men nu uppskattar jag så in i helvete att jag lärt mig det.

Att lyssna på musik och förstå vad som passar bra ihop är också viktigt, menar hon.

Hon tillägger att en dj en gång, lite överdrivet, sade att man inte ens behöver mixa låtar på krogen utan endast byta låt så länge man spelar låtar som tillfredsställer dansgolvet.

– ...ålänningar är inte så kräsna. Fulla människor tänker inte på vilken övergång mellan låtarna som är bra, förutom jag då, men det håller jag för mig själv, säger hon.

Har du ett dj-namn?

– Jag har skämtat med mina vänner om "DJ analblix". Min vän och jag pratade om mens under en nyårsmiddag och hon sa: "du vet när man får analblixar i rumpan för att man har mens och ont?" och jag tänkte att det var ett jättebra dj-namn. Det är mest ett skämt men om folk frågat på krogen har jag sagt att "mitt namn är DJ analblix; ni ser mig på Indigo 2024". Jag tror inte att det kommer hålla så jag måste nog byta...

Vad ska man tänka på när man sätter ihop ett dj-set?

– Jag klurar på det själv. Jag tänker på vad jag har hört på Åland, vad jag inte har gillat och sedan att jag ska plocka bort det.

Accelerationen av tempot är viktigt för att hålla uppe energin, påminner Antonia. Det gäller att börja lugnt och sedan öka tempot för att hålla folk på golvet. Hennes musikintresserade vängrupp är även en stor resurs för henne. Hon berättar att de samarbetar för att skapa välkurerade spellistor.

– Jag vill inte att det ska bli ensidigt och repetitivt, att man ska veta exakt vad som kommer att hända näst, säger hon.

MUSIKALISK NISCH

Att anpassa sig till dansgolvet är något Antonia verkligen betonar. Beroende på vilket ställe man befinner sig på är klientelet och musiksmaken annorlunda. På Calypso och Arken är det exempelvis tidlösa bangers som gäller. Man måste matcha lokalens vibe för att folk ska hålla sig på dansgolvet, berättar hon.

– Jag tycker att många åländska dj:s kan vara rätt tråkiga. Eller de tvingas till att bli tråkiga, eftersom de vill spela annat men tror inte att det går. Man kanske inte kan spela svensk prog på Calypso men man kan ändå spela modern musik. Folk tar det för givet att ålänningar har simpel smak men jag tror ändå att låtar som inte är helt mainstream uppskattas. Men det får inte vara något nischat piss som ingen kan dansa till. En gång spelade en dj exempelvis Eminem på slow motion, ingen kan dansa till det!

Vad är din nisch?

– Jag önskar att jag hade en specifik nisch. Första gången jag skulle börja sätta ihop ett set gjorde jag typ 20 spellistor med olika genrer. Vissa genrer går ju dock bra in i varandra. I mitt drömscenario spelar jag gabbermusik, som är en slags hardcore techno. Den typiska lyssnaren är klädd i sportjacka, skallig och går på tjack i nittioalets Nederländerna. Genren tilltalar mig jättemycket.

Hon nämner Casual Gabber Records som en av hennes favoritproducenter av gabber, framför allt artisten Evil Grimace.

– Gänget gör gamla franska hiphoplåtar till gabber vilket är intressant. Jag hittade dem genom deras Boilerroom-set på YouTube. Jag blev förvånad att jag gillade det eftersom jag har svårt för hardcore, men deras set var så genuint! Dansgolvet var alltid igång och alla var närvarande, så ska ett bra dj-set vara.

"Ålänningar är inte så kräsna. Fulla människor tänker inte på vilken övergång mellan låtarna som är bra, förutom jag då, men det håller jag för mig själv"

GENREBREDD

Trots att hon gillar genrer med pump och bas tycker Antonia också om att spela annat, exempelvis house, som blir allt populärare på Åland.

– ...roligt att folk vidgar sina vyer, att det inte bara är Cotton Eye Joe.

Spelas det verkligen Cotton Eye Joe??

– Min vän visade en video när den spelades på krogen. Dj:s försöker ju anpassa sig efter sin publik, men ingen lyssnar på fucking Cotton Eye Joe. Det var juldagen tror jag, som de spelade Cotton Eye Joe på Arken, det var knas.

Förutom musiken nämner hon även sin "image" som sin nisch.

– Jag vågar inte vara så självgod men jag är ung. Liksom om man kollar på alla andra 40 plus män vars Ibiza-tid är över. Tänk om jag rostar mina framtida kollegor nu? Det finns ju så klart Pregame och DJ Timmy, men de unga åländska dj:sen

är få... Nu känner jag pressen på mig eftersom jag har kritiserat at varenda dj på Åland vars set inte passat min musiksmak.

Jag inser att alla kommer att säga samma saker om mig när jag spelar. Det kommer inte passa alla heller.

Vilken låt skulle du avsluta ett set med? Är det "Stad i ljus" av Tommy Körberg?

– Sista låten beror på klientelet! Det var en gång som en dj spelade The Cure, Joy Division och The Smiths, vilket var helt otänkbart. Men vi var fyra personer på golvet och jag tror att han kunde se att vi ville höra dem.

Antonia nämner att hon gärna skulle börja med "Supermodel (You better work)" av RuPaul (Undertecknad skulle vara klistrad till dansgolvet om detta hände).

Jag har hört att du ska ha en provspelning på Calypso.

– Ja, jag hade faktiskt en mini-spelning där och alla dj:s var svinfulla. Det var en av dem som fyllde år och därför festade de. Det var surprise-öppet på Calypso. Jag skulle önska en låt vid dj-båset, dj:n hittade inte låten, så jag försökte hjälpa honom och han bad mig ta över.

Får man önska låtar när en dj spelar?

– Jag tycker det är roligt att ta emot önskelåtar, jag själv brukar ofta önska låtar och när jag provade fick jag flera önskemål och jag tyckte inte att det var jobbigt. Jag märkte även hur stämningen höjdes. Jag har dock nekat låtar, jag försöker tänka på golvet bästa, ingen vill höra en lugn låt efter värsta røy-låten.

Vilka sorters ställen vill du spela på?

– Jag tycker att det skulle vara roligt att spela på Calypso, jag diggar vibben där, det är mitt nummer ett ställe. Jag skulle även vilja spela på skoldisco! Det skulle vara roligt, jag skulle få spela alla dumma låtar och använda sönder tut-effekten. Tuut tuut!

Vad förutspår du hörs på dansgolven i sommar?

– House-trenden nu kommer att vara ännu tydligare i sommar på Åland, framför allt house-remixer av populära låtar. Folk är trötta på "Avicii house", så lounge-house kommer att vara populärare tror jag.

Hon funderar över andra trender i sommar.

– Jag skulle vilja ta in norsk russ på Åländska dansgolv. Det är en musikgenre som abiturierande normmän gör och lyssnar på. Det finns en stor kultur bakom den. Man ordnar upp sig i grupper, får ett tema och tävlar i vem som gör den bästa låten. Sedan nominerar man de bästa låtarna och den bästa vinner. Musikgenren innehåller mycket bas och påminner om Eurodance. Jag tror att folk som lyssnar på Bolaget definitivt skulle digga det, säger hon.

Att göra ett drum and base och jungle-set intresserar henne också, men hon vet inte hur det skulle mottas.

– Jag har funderat på att ha en ABBA-knapp, alla älskar ABBA. Om jag sätter på en låt som ingen gillar och alla börjar dra kan jag bara trycka på knappen och alla kommer tillbaka, "Dancing queen!!", säger hon och skrattar.

Jälit ser fram emot att höra Antonia spela i sommar!

TEXT ANNA JOHANSSON, FOTO OCH STYLING ANGELINA EKLUND

Ett fyrfaldigt leve för Indigo: **HURRA, HURRA, HURRA**

För 20 år sedan slog Indigo upp dörrarna för första gången. Jålit mötte Indigo-gänget för att stöta och blöta restaurangbarens historia.

Det är torsdagseftermiddag och atmosfären uppe i baren på Indigo är stillsam. För en van krogbesökare som undertecknad är det ovanligt att se Indigo så här avsomnat. Baren där ålänningar av alla de slag brukar trängas om helgerna ekar tom, och de många lediga sittplatserna får lokalen att se ödslig ut.

Jag välkomnas av **Stig Grönlund**, eller bara Indigo-Stig: restaurangchef och högsta hönset över det gamla stenhuset på Torggatan 1 sedan starten 2004. Med för intervjun är de två kollegorna **Diana Janson**, sommelière och serveringsansvarig sedan starten för 20 år sedan och **Elin Fellman**, kökschef sedan över tio år och en del av kollegiet sedan 2005. Innan vi dyker in i intervjun är det tydligt att Stig har en omisskännlig vana för perfektion. Varje detalj, från musikvolymen till vattenglasen, hanteras med omsorg. Inte förrän Diana beordrar honom att sätta sig ned kommer han till ro.

Yrkesskadad? Det är möjligt. Och inte så konstigt med tanke på att hela hans karriär ägnats åt just serviceyrket och att vara sina gäster till lags.

LÄMNADE STOCKHOLM FÖR ÅLAND

Vi kastar oss tillbaka till 2003. Stig Grönlund bor i Stockholm och arbetar som krögare på några av stadens absoluta stjärnkrogar. Till en början på det legendariska indiehaket Hannas på Södermalm och senare på Michelinbelönade Bon Lloc på Kungsholmen, i regi av mästarkocken **Mathias Dahlgren**. Samtidigt, på Åland, går krögaren **Ulf Danielsson** och kocken **Björn Ekstrand** i tankarna på att starta krog i stenhuset på Torggatan 1, som står till uthyres sedan **Gert Sviberg** några

år tidigare köpt upp och renoverat lokalen.

Ulf och Björn reser till Stockholm för att övertala Stig om att återvända till Åland. Efter en inledande tvekan låter sig Stig övertalas och i december 2004 säger han upp sig från Bon Lloc och flyttar med familj hem till Åland. Fyra månader senare, i april 2004, öppnar Indigo restaurang och bar sina dörrar för första gången. Resten är välkänd åländsk kroghistoria.

INDIGO ÄR MODERSKEPPET

Efter 20 år som kollegor är Stig, Elin och Diana ett tigt samsamsvetsat gäng. De delar ett sånt där hjärtligt skratt som man nästan bara ser på film och fyller i varandras mening om vartannat.

Två decennier av trofast tjänande till trots har de alla testat sina vingar utanför Indigos verksamhet, men alltid hittat tillbaka till "moderskeppet", som de kallar det.

– Indigo är hjärtat i hela verksamheten, det var här det startade och det är det som vi värnar om mest, fast vi försökt köra lite annat och expandera, säger Stig.

"Lite annat" inkluderar bland annat restaurangsatsningen Umbra som Stig öppnade tillsammans med Björn Ekstrand på Norra Esplanadgatan år 2008. Umbra blev dock en kortlivad historia: 2012 var Stig en av de drabbade i den så kallade bokföringsskandalen, där en åländsk bokförare försingrade hundratusentals euro från sina kunder.

– Slutet på Umbra var då bokföringsskandalen började. Någonstans tog farten, lusten och framförallt pengarna slut. Jag fick mig en ganska hård törn efter det, mina ambitioner blev lite naggade i kanten. Då kändes det bättre att vara på plats här på Indigo, här har jag kontroll och ett ställe är lättare att kontrollera än flera.

Som en följd av de tuffa ekonomiska tiderna sålde delägaren

Björn Ekstrand sin del i Indigo hösten 2012 och ny delägare sedan dess är ålandsprofilen **Dennis Jansson**.

"SÅG FÖRJÄVLIGT UT"

Vi pratar om den ikoniska orangea lampan, som tillsammans med de vita läderfätöjlerna och orangea sofforna en gång var synonymt med Indigo.

– Vi köpte den på en ljusmessa när vi höll på att hämta hit grejer. Vi ville ha en "this is the shit-ställe"-lampa och såg en vanlig vit plastlampa med lysrör i plastfilm runt som man kunde välja färg på. Den fanns i blått så vi sa "Indigoblå! Vi tar den, det här blir ju skitbra!". Och så hängde vi upp den och det såg förjävligt ut. Det blev så kallt och trist och funkade inte alls. Vi testade rött också, men det blev rosa och såg ut som en gris. Sedan tog vi orange, och det blev bäst, säger Stig.

I dag hänger lampan på lager.

– Det var många som ville köpa den efter att den försvann härifrån. Men de insåg inte hur stor den var, säger Diana.

Jag kan tänka mig att det här är lite genant för dig Stig, men den här texten hittade jag i en gammal XIT från 2004: "Indigo-Stig Grönlund utnämns till hippast på Åland med motiveringen 'Välklädd stjärnkrögare som kom från kändisvärlden i Stockholm till lilla Mariehamn för att göra den åländska restaurangtillvaron lite mer hipp med sitt Indigo. Vinkännare, hängiven pappa och – enligt flera i juryn – synnerligen snygg.'". Vad säger du om det där?

– Det är ju fruktansvärt smickrande formulering måste jag säga. Kan man rama in den och ha att skryta om för barnen? Haha nej, men det var 20 år sen.

Hur såg konkurrensen ut när ni öppnade 2004? Då beskrevs ni till exempel som Ålands första fine dining.

INDIGO 20 ÅR

VAD: Indigo restaurang och bar fyller 20 år.

NÄR: Det egentliga jubileet är i april men firandet startar den 1 maj.

HUR: Fest, aktiviteter och upptåg maj-månad ut.

SÅ KUNDE INDIGO OCKSÅ HETAT...

Victors

Torggatan 1

Vincent's

RRRAA!

Indigo-gänget bestående av Diana Janson, Stig Grönlund och Elin Fellman, här sittandes i den ikoniska stentrappan som leder upp till baren. Foto: Angelina Eklund

– Det kanske vi blev beskrivna som, men vi var väl lite kaxiga. Jag skulle vilja påstå att det är Nautical som egentligen är Ålands enda fine dining och alltid har varit det. När vi öppnade var vi en lite mer avslappnad så kallad "fun dining", säger Stig.

Stigs ambition med Indigo har varit att skapa en avslappnad atmosfär, något han menar att var åländsk bristvara när de öppnade 2004.

– På vissa ställen sitter man stel, servitörerna skjuter in stolen åt en och det blir nästan lite obekvämt. De krogarna börjar nästan dö ut, men så kändes det på Åland när man kom hit på den tiden, säger han.

– Jag fick ju en, inte en utskällning, men det var någon som reagerade på att servitörerna hade satt sig på stolen och tagit beställningen sittandes. Så gjorde vi på Hannas, men här var det liksom "Herregud! Hon satt sig ned och tog beställning, hur kan man göra så?!" Så det var lite nytänkande.

Hur ser ni på konkurrensen i dag?

– Det är tuffare konkurrens nu än det var då skulle jag säga, matmässigt. Då satsade vi jättemycket på mat och restaurangdelen, sedan kom lunchen lite i andra hand och i tredje hand kom baren. Men efter ett tag blev vi först med krossad is och mynta och mojitos så som man ska göra dem, och caipirinha och caipiroska, det blev en jäkla succé. Helt plötsligt blev vi lite hippa och det var där vi märkte att det är genom baren vi ska överleva: vi ska sälja sprit i kombination med mat. Och ju mer rock'n'roll och fart det blev i baren desto mer tonade vi ned fine diningen, den behövde bli lite folkligare. Det tog ett tag innan vi hittade kostymen om vi säger så, säger Stig

Ni har haft öppet i 20 år nu, hur minns ni de första åren?.

– Det var tufft, säger Elin.

– Det var ju det, det var tufft på många sätt. Personligen var jag blåögd och naiv och tänkte: "åh, driva en krog, jag har så

mycket erfarenhet och shit det kommer gå så bra och vara så roligt". Och det är ju det, det är jätteroligt att vara kreativ och driva krog när det går bra och man har gott om pengar, men det man inte räknat med var att krögarlivet har så mycket baksidor. Det finns så mycket jobb som inte syns, administrativt och med ekonomi och andra saker som är skittråkiga, mycket sådant som tar energi. Till slut blir man ju slut, men det fattade jag inte innan, säger Stig.

– Vi var ju anställda. Vi jobbade som galningar och partade som galningar, så det var ju sjukt jobbigt på så vis, haha, säger Diana.

– Ja, det var mycket fest i början. Vi bara ångade på, säger Stig.

"MAN HAR KÄNT SIG ODÖDLIG TILLS NU"

Det är ingen dans på rosor att driva krog. För Indigos del har allt från pandemin till bokföringsskandalen och en förödande köksbrand 2018 lämnat sina spår.

– Varje år är det lite ebb i kassan. Innan sommarsäsongen kommer igång är det väldigt mycket uppförsbacke med ryggsäck, det är tungt före man kommer över krönet men sedan blir det sommar och lite lättare. Så är det för alla inom restaurangbranschen på en liten ort. Och sedan är det en utmaning att hålla sig alert och ajour. Att man inte bara: "ah, vi kör toast skagen nu bara, det blir bra", säger Stig.

Hur har Indigo utvecklats genom åren? Är det samma ställe nu som det var för 10, 15 år sedan?

– Det är samma tanke och filosofi i grund och botten men såklart har det utvecklats till det bättre. Jag tycker att vi är en bättre restaurang nu än när vi öppnade, på många sätt.

Hur lyckas man då hålla sig flytande i 20 år? Stig, Diana och Elin tror att Indigos helhetskoncept med både lunch, à la carte och bar som ger dem flera ben att stå på är en viktig del

i framgångssagan.

– 20 år är en lång tid. Man har känt sig odödlig tills nu men man får fasiken se hur länge Indigo finns kvar. Jag skulle gärna se att det fanns kvar fast det inte var i min regi, så om det är någon som vill ta över så får de väl höra av sig. Sedan är ju frågan om Indigo ska fortsätta men att någon annan tar över det eller om man ska blåsa ur och köra ett nytt koncept. Det är väl upp till hyresvärderna mest, det är han som sitter på det trumfkortet, säger Stig.

– Vi kör väl på ett tag till, säger Diana.

– Förhoppningsvis, säger Stig.

FIRAR MED BOK, FEST OCH JUBILEUMSÖL

Hur ser ni Indigo om fem år?

– Vi håller samma stil och samma standard, säger Diana.

– Ja, och försöker utveckla det vi har så gott vi kan, med trender och sådant. Man kanske tar in nya viner, drinkarna kanske blir lite annorlunda, det kanske blir några nya sommarrätter och så vidare. Vi ska försöka börja jobba mera med teman och vinprovningar, säger Stig.

– Det kommer inte hända något revolutionerande, det tror jag inte, det mest revolutionerande var väl Calypso.

Jubileumsfirandet startar den 1 maj med quizkväll på temat Indigos historia, och fortsätter sedan med program och upptåg månaden ut för att kulminera i en stor festkväll.

– Vi ska försöka locka tillbaka Björn som kan kocka och köra någon meny, lite Indigo-rätter genom tiderna. Och så skriver vi en bok som blir klar i maj men som släpps först i höst. Sedan får vi se om vi får till något samarbete med Stallhagen, vi har några idéer på en jubileumsöl, säger Stig.

TEXT ANGELINA EKLUND

SKRIVARTÄVLINGEN SKRATCH AVGJORD

- läs vinnartexterna här

Årets upplaga av skrivartävlingen **Skratch** är över och sju vinnare korade bland Ålands niondeklassister. Jälit har pratat med fyra av dem och presenterar i samarbete med Mariehamns litteraturdagar stolt sex av vinnartexterna.

De tävlande i årets **Skratch** utgick från temat "gränsland" och fick skicka in egenskrivna texter anonymt. Bland bidragen valde en jury bestående av **Annica Andersson, Matilda Nordberg, Linn Widén** och **Mosse Wallen** ut sju vinnartexterna inom sju kategorier: årets jål, årets lyrik, årets musikpris, årets novell, årets svarta drama, årets dramatikpris och årets berättelse.

Prisgalan hölls på Mariehamns stadsbibliotek den 22 mars och under galan fick niorna träffa poeten **Faysa Idle**, författarna **Kaj Korkea-aho** och **Ellen Strömberg**. Musik bjöd åländska **Durak** och **Fredrik Erlandsson** på.

En av dem som lyckades kamma hem ett pris är **Frida Sjövall**, 16 år från Kyrkby högstadieskola. Hon vann inom kategorin årets dramatik med sin text "Francis tankar och funderingar om det mesta och det minsta".

Beskriv din text med tre ord!

– Unik, förvånande och rolig.

Hur kändes det att vinna?

– Förvånande, faktiskt! Jag hade inte riktigt förväntat mig det.

Hur tolkade du temat gränsland?

– Min text handlar om gränslandet i huvudet, skillnaden på vett och vansinne och sådant.

Brukar du skriva?

– Inte jättemycket, kanske mer än den vanliga niondeklassaren men inte hemskt mycket mer än skoluppgifter.

Varför tror du att just du fick ett pris?

– Kanske för att det var en av få texter som var mer teaterpjäs-liknande.

"STARK, SYMBOLISK OCH TOLKNINGSBAR"

15-åriga **Mirjam Boström** från Föglö lyckades charma juryn och vann årets lyrikpris med sin dikt "Lämnad".

Hon beskriver sin text med orden "stark, symbolisk och tolkningsbar".

– Jag hade inte förväntat mig att vinna men såg det som en möjlighet. Men det var ändå kul när jag hörde dem läsa upp min text, säger hon.

Vad brukar du skriva för sorts texter?

– Vanliga berättelser eller noveller. Jag har inte skrivit jättemycket dikter, men det är också kul.

Var hämtar du inspiration ifrån?

– Personliga upplevelser, tankar och funderingar.

Varför tror du att just du fick ett pris?

– Det finns säkert de som till viss del kan relatera till dikten, men den är också ganska symbolisk så att vem som helst kanske inte direkt förstår den utan behöver fundera lite mer på vad den egentligen betyder.

Linnéa Stenroos, 16 år från Kyrkby högstadieskola, vann pris inom kategorin årets svarta drama för sin text "Gränsland".

Djup, förvirrande och sann. Så beskriver hon texten.

Förväntade du dig en seger?

– Haha, nej, det gjorde jag inte.

Hur tolkade du temat?

– Som att det var en gräzon.

Var tar du inspiration ifrån?

– **Oscar Wilde** kanske.

Vinnaren av årets musikpris, 15-åriga **Amélie Mattsson** från Strandnäs högstadieskola, blev minst sagt förvånad när hon fick höra sin text "Parallella linjer" tonsättas av musikern

Fredrik Erlandsson under prisgalan.

– Det kom verkligen som en chock, men det var väldigt fint och roligt. Jag hade egentligen skrivit den som en dikt så att jag vann årets musikpris var oväntat.

Hur tolkade du temat?

– Jag tolkade temat gränsland som väldigt mycket olika saker, men främst som något som skiljer två saker åt, som med parallella linjer som aldrig möts; ett gränsland mellan linjerna.

SKRATCH

VAD? Mariehamns litteraturdagars skrivartävling för alla Ålands niondeklassare. Temat för årets tävling var "Gränsland".

NÄR? Prisgalan ägde rum den 22 mars på Mariehamns stadsbibliotek.

HUR? De tävlande utgick från temat gränsland och fick skicka in egenskrivna texter anonymt. Bland bidragen valde en jury bestående av **Annica Andersson, Matilda Nordberg, Linn Widén** och **Mosse Wallen** ut sju vinnare inom sju kategorier.

VINNARNA:

ÅRETS LYRIK: Mirjam Boström

ÅRETS MUSIKPRIS: Amélie Mattsson

ÅRETS NOVELL: Dora Pírholt

ÅRETS SVARTA DRAMA: Linnéa Stenroos

ÅRETS DRAMATIK: Frida Sjövall

ÅRETS BERÄTTELSE: Luca Santos

ÅRETS JÅL: Sara Mattsson tillsammans med Ellen Eklund

KATEGORI: ÅRETS LYRIK

VINNARE: MIRJAM BOSTRÖM, FÖGLÖ GRUNDSKOLA

PRISSET FÖRÄRAS AV HUFVUDSTADSBLADET SAMT SCHILDTS & SÖDERSTRÖMS

"LÄMNADE"

Som en fjäder som blåser i vinden
Som en ihålig burk på ett hav
Som en båt som farit för långt ut
Som en pappersbit för nära brasan

Så kände han sig
Efter att du lämnat honom
Det visste förstås inte du
Men han tänkte:

*Vart fjädern far kommer hon aldrig få veta
Hur djupt burken sjunker, det vet väl inte hon
Om båten någonsin hittar tillbaka, det har hon ingen aning om*

Och om pappret råkar ta eld, vad gör hon då?

*Men det var ändå hon som låtit fjädern flyga
Och var det inte hon som hackat på burken?
Båten hade hon själv skickat ut*

Och pappret brukade hon alltid säga att var hennes ansvar

*Ändå sitter hon bara där
Sitter och tittar på
Men inte är det väl hennes problem
om pappret skulle förgås*

Som en fjäder som blåser i vinden
Som en ihålig burk på ett hav
Som en båt som farit för långt ut
Som en uppbrunnen pappersbit

JURYN MOTIVERING: För en unik dikt med klassisk form där författaren använder anaforer för att ge verserna en vackert rytmisk puls. Förlust och saknad beskrivs med hjälp av liknelser och metaforer som ger dikten djup och mångtydighet.

KATEGORI: ÅRETS MUSIKPRIS

VINNARE: AMÉLIE MATTSSON, 9B, STRANDNÄS SKOLA

PRISSET FÖRÄRAS AV NYA ÅLAND OCH SCHILDTS & SÖDERSTRÖMS TONSATTES UNDER PRISUTDELNINGEN AV FREDRIK ERLANDSSON.

"PARALLELLA LINJER"

*Vi är som två parallella linjer
Det finns inget som oss skiljer
Men ändå korsas aldrig våra vägar
Trots att våra blickar möts flera dagar
Hela tiden är jag medveten om att du finns där
Men det känns ändå inte som att vi lever i samma atmosfär
Vi följer båda livets spår
Men ändå svider det som ett sår*

JURYN MOTIVERING: Texten är rytmisk och rimmen är som gjorda för att sjungas: precis som sångtexterna av de stora låtskrivarna. Skribenten fångar hur det är att vara (olyckligt) förälskad, men inte kunna eller våga ta det första steget.

KATEGORI: ÅRETS NOVELL

VINNARE: DORA PIRHOLT, 9A, GODBY HÖGSTADIESKOLA

PRISSET FÖRÄRAT AV LISCO BOK- OCH PAPPERSHANDEL SAMT SCHILDTS & SÖDERSTRÖMS

"DAG TVÅ"

Jag vaknar sent, klockan måste vara långt efter lunchtid. Det är fortfarande kyligt i mitt rum av någon anledning, men i dagsljuset har drömmen helt bleknat bort innan jag ens satt mig upp i sängen. Jag bara sitter och dåsar ett tag, känner mig trött och nästan lite krasslig. Jag släpar mig till köket för att kanske ändå äta de där smörgåsarna. Jag rotar igenom matkassen, och blir snabbt irriterad då jag inte kan hitta smörgåsarna. Vafan, muttrar jag och börjar slita saker ur kassen. Bestick, papptallrikar, en vattenflaska, allting utom plastpåsen med smörgåsarna. Jag vet att jag satte dem där, jag kan minnas exakt var och när jag gjorde det. Stal flyttgubbarna mina smörgåsar?

Den tanken är så absurd att jag skrattar till, sen blir jag allvarlig igen. Jag orkar inte leta efter några dumma smörgåsar just nu, och jag vet att jag såg en mataffär kanske fem minuters promenad härifrån. Efter att ha satt på mig något annat än den slitna t-shirt jag sover i och borstat igenom mitt långa hår kollar jag snabbt i spegeln. Jag ser lite sliten ut, men ändå representabel.

Ytterdörren knarrande låter nästan som ett sk-ratt, och jag kan inte låta bli att huttra, trots att det är jättevarmt utomhus, nästan 26 grader. Varför det är så kallt inomhus kan jag inte förstå mig på. På vägen till affären kan jag inte sluta tänka på de där smörgåsarna. Jag

vet ju helt säkert att jag satte dem i påsen, jag fattar inte hur de kan ha försvunnit. Såg jag inte dem då jag tog fram nudelpaketet igår? Det gjorde jag väl? Eller minns jag fel?

Jag känner mig ganska illa till mods då jag går in i affären, men tanken på att inte vara helt ensam är lugnande. Det är dock väldigt få människor i affären, bara kassörskan och en gammal dam som står och kollar på blom-buketerna vid kassan. Jag går runt lite, vet inte exakt vad jag letar efter. En färdiggjord smörgås? Lite bröd, smör och pålägg? Jag kommer behöva storhandla ganska snart ändå, men känner mig inte i skick att kånka hem en massa matkassar.

Jag står just och kollar på energidryckerna bakom deras glasörr då jag hör steg bakom mig. Jag kollar bakom mig men ingen står där. Kanske det bara ekade konstigt här i affären. Jag kollar tillbaka mot kylen och skriker till!

Det är hon.

Men nej, det kan det inte va-

Det är hon det är hon det är HON DET ÄR HON DET ÄR HON

Jag vänder på klacken och springer så fort jag kan ut ur affären. Kassörskan stirrar skrämt på mig och tanten blänger men jag flyr i vild panik.

Detvarhonetvarhonetvarhonetvarhonetvarhon

Jag springer hela vägen tillbaka till huset. Jag sliter i handtaget i nästen tio sekunder innan jag kommer ihåg att låsa upp. Sekunden jag är inne smäller jag igen dörren, låser och pressar ryggen mot den. Jag känner mig alldeles spyfärdig och kan knappt andas. Blodet dånar i mina öron och jag tror för en sekund att hjärtat kommer att ge upp helt och hållet. Jag märkte inte ens att jag hade börjat gråta.

Herremingud, det var hon. Det var hon.

Jag försöker rationalisera allting. Det var inte hon, det kan fysiskt sett inte vara hon. Hon är borta sen länge, hon stannade kvar i Hulstebro. Det var någon annan kund som spelade ett riktigt sjukt spratt.

Men du vet ju att det inte var så. När du sprang var det ingen bakom dig. Hon fanns bara i speglingen. Och hur mycket du än vill det så vet du ju sanningen. Vem annars hade den där fula frisyren? Och den där gröna jackan? Sluta ljuga.

Hur mycket min inre röst än säger att det var hon så vägrar jag lyssna. Att acceptera det omöjliga. Det bara går inte. Jag skrattar plötsligt till. Det hela är så skrämmande att jag inte vet hur jag ska reagera. Jag torkar mina våta kinder och försöker lugna ner mig. Efter

en stund kommer jag på det. Det är stressen, förstås. Givetvis är det stressen. Stressen över flytten, att lämna allt det jobbiga kvar i Hulstebro, att klara mig på egen hand. Stressen fick mig att hallucinera, att se ett spöke från mitt förflutna. Spöken finns inte, inte på riktigt. De finns bara i trötta överstressade hjärnor och deras syner. Skrattet är mer genuint nu. Fan, nu kommer hela kvarteret tro att jag är en galning. Gud, så pinsamt. Jag vacklar mot köket för att sätta mig en stund. Och där, mitt på bordet, står påsen med smörgåsarna. Jag känner mig lite vimmelkantig för en sekund, sen trycker jag undan den känslan. Jag var stressad och uppskakad imorse, jag missade att de stod mitt på bordet. Jag skrattar till igen, och sätter mig för att äta mina smörgåsar.

JURYNS MOTIVERING: För en välformulerad och skickligt komponerad skräcknovell om mobbing, hämnd och död. Novellen har en klassisk uppbyggnad där jaget är på flykt undan sitt förflutna och skräcken byggs upp genom författarens hintar om att det är något som jaget försöker förtränga. Läsaren hamnar i ett gränsland där offer och förövare smälter samman.

KATEGORI: ÅRETS SVARTA DRAMA

VINNARE: LINNÉA STENROOS, 9E, KYRKBY HÖGSTADIESKOLA

PRISSET FÖRÄRAS AV MARIEHAMNS BOKHANDEL SAMT SCHILDTS & SÖDERSTRÖMS

"GRÄNSLAND"

Jag har alltid sett världen i svartvitt som ett schackspel, där jag var den ena löparen. Jag rörde mig bara på det vita, jag älskade sanningen och drogs till ljuset.

Mörkret skydde jag, ingen kontakt, inte någonstans, där mörkret hade en chans att smälta över till det vita.

Raka linjer. Det var allt jag hade, allt som jag kände till. Allting var ljus och allting var vackert.

Men det jag inte förstod var att jag genom

mitt handlande skapade en paradox, snedvriden, uppkastad i himlen för att sedan ösa över mig som en störtvåg.

Det var som att se färger, fast groteska sådana, som överskuggade allting annat.

Som att havets djupt böljande blå färg skulle resa sig från sin lugnande slummer och med en jättevåg forsa över hela världen, i den blodigaste katastrofen som någonsin ägt rum.

Förvrängda trauman var allt det gav. En bild av sanningen jag aldrig sett. Jag var barnet,

det oskyldiga som behövde gömmas från verkligheten.

Det var innan jag visste, innan jag förstod och nu när allt jag ser är grått, kan jag lika gärna smälta samman.

Alla är offer och alla är förövare. Det finns inga linjer eller oppositioner.

Verkligheten är en sorglig massa av sårade människor som sårar andra människor.

Jag trodde världen var full av färger men det visade sig bara vara ett gränsland.

JURYNS MOTIVERING: För en intressant men mörk text som fångar temat med hjälp av motsattpar och deras växelverkan. Barn-domen beskrivs som ljus och okomplicerad men processen att bli vuxen blir en traumatisk upplevelse som avslöjar en smärtsamt komplicerad värld.

KATEGORI: ÅRETS DRAMATIK

VINNARE: FRIDA SJÖVALL, 9E, KYRKBY HÖGSTADIESKOLA

PRISSET FÖRÄRAS AV MARIEHAMNS BOKHANDEL SAMT SCHILDTS & SÖDERSTRÖMS

"FRANCIS TANKAR OCH FUNDERINGAR OM DET MESTA OCH DET MINSTA."

0.1: Dag 1, en början

En mikrofon knastrar, någon harklar sig. Vid ett tomt bord sitter en person, bakom står en mörkklädd gestalt.

(Francis): Ett tillstånd av evighet. Så beskriver man historiska platser. Tror jag... Enligt mig i alla fall.

(Eko): *Fastfruset och bevarat från tidens vittrande kraft.*

(...)

(Francis): Ibland undrar jag om människor kan bli som historiska platser, förevigade. Kanske skulle man kunna räkna statyer och målningar. Men jag vet inte om jag skulle

vilja finnas kvar i denna värld enbart som en staty.

(Eko): *Förstenad likt den vars första möte med Medusa blev det sista.*

(...)

FORTSÄTTNING PÅ "FRANCIS TANKAR OCH FUNDERINGAR OM DET MESTA OCH DET MINSTA."

(Francis): Jag gillar tystnaden. Den som tyst dömer allt levande och får tankarna att snurra. Ibland hoppas jag att tankarna kan vara positiva, men det är de för det mesta inte.

(...)

(Francis): ... Jag har ett eko. Ett eko som sakta viskar och påminner om inre betydelse och dåtida händelser, som alltid och aldrig är där. Hon finns där, i mörkret av mitt sinne, vid gränslandet mellan vansinne och förnuft. (Francis): Men utan att bli allt för poetisk tror jag att hon försöker dränka mig. Dränka mig i tankar om livet, döden och allt däremellan. Hon kommer att lyckas, det är ett som är säkert.

(Eko): *Sjunker till botten av förnuftets och kunskapens ocean för att konsumeras och upplukas av det bortom förståndet, det oförklarliga.*

(...)

(Francis): Att tappa förståndet. Vad menas egentligen med det? Blir man galen likt en seriemördare, eller tappar man förmågan att

förstå och att göra sig förstådd?

(...)

(Francis): Att förklara det oförklarliga är en av de svåraste sakerna man kan försöka sig på. Jag tänker inte försöka, för att "ha" ett eko låter galet nog. De skulle säkert skicka mig till ett mentalsjukhus om jag någonsin skulle nämna det.

(Francis): Vissa saker går bara inte att beskriva, inget språk har de rätta orden. Inte svenska, engelska eller ens arabiska.

(Eko): *Din förmåga att kommunicera skyttna bort, likt minnet av den du en gång var...*

Någon dricker ur ett glas, papperssprassel hörs.

(Francis): Att hitta orden som förklarar ens tankar och intentioner är oftast nästintill omöjligt.

(Francis): Mer än ofta tänker jag på att ingen känner dig lika bra som du själv, att man i denna värld med 8 miljarder invånare ändå är helt ensam.

(Eko): *Ensam skall du befinna dig vid*

världens ände när allt dunstat bort.

(...)

(Francis): Texter utan en röd tråd är ofta väldigt irriterande att läsa, man fattar inte vad de som skrivit texten menar.

(Francis): Däremot älskar jag böcker som då man första gången inte ser allt men när man efter att ha läst ut boken kan börja om och upptäcka alla detaljer som hintar till slutet.

(Eko): *Likt den tråd som spinner samman ditt liv, som binds med andra för att sedan tas bort.*

(...)

(Francis): Tiden tickar allt för snabbt nuförtiden, och jag hänger inte med. Jag är mer än ofta stressad och känner att jag hamnat efter. Efter i allt från det materiella till det andliga.

(Francis): Men jag tror att det har med henne att göra, hon som suger åt sig min livskraft, hon som sata slipar ner mitt förstånd.

(Eko): *Under de sista dagarna ska du fundera över det mesta, om allt mellan himmel och jord, liv och död. För detta är ditt öde.*

(...)

(Francis): Igår drömde jag om domedagen. Jag stod först i kön för att bli dömd av Gud. Det var en otäck dröm som jag inte vill ha igen.

(Francis): Jag vet inte varför men jag har en känsla av att något fruktansvärt kommer att hända. Någoting världsomvändande.

(Eko): *Drömmar, likt skärvor av minnen, lika oförklarliga som sanna.*

(...)

(Francis): Nog för tillfället, jag får fortsätta någon annan gång.

JURYNS MOTIVERING: *För en gåtfull och absurd historia som beskriver ett tillstånd mellan förnuft och vansinne. Är det en terapi-session eller en hjärntvätt och mord som läsaren får ta del av? Jury kan inte bestämma om författaren är brilliant eller om det kanske är AI som komponerat den motsägelsefulla men spännande berättelsen?*

KATEGORI: ÅRETS BERÄTTELSE

VINNARE: LUCA SANTOS, 9B, ÖVERNÄS SKOLA

PRISET FÖRÄRAS AV FÖRLAGET SAMT SCHILDTS & SÖDERSTRÖMS

"FLYKTNEN FRÅN WIEN"

Jag kände vinden i nacken. Det fuktiga gräset kliade mellan tårna. Jag tittade ner på det frenetiska vattnet. Skummet längs stranden påminde mig om sockervadden far köpt till mig i Köpenhamn. Den söta smaken jag aldrig smakat förut. Det var som vaniljglass blandad med någon sorts skum. Jag granskade floden än en gång. Framför mig var det största stupet jag någonsin sett förut. Det var åtminstone tio meter till vattenytan. Stranden bestod av tusentals småvassa stenar. Jag stod där, tittade förundrat ner på stenarna, ner för stupet. Tyst för mig själv, tänkte jag vad som skulle hända om jag tog ett steg närmare kanten, närmare fallet. Jag lät mina impulsiva tankar vinna och tog ett försiktigt steg framåt. Ingenting hände. Vattnet fortsatte livligt sin väg längs floden, en citronfjäril fladdrade fridfullt förbi mig, ut över stupet. Den bara flög vidare som att allt var som vanligt. Jag förstod inte, om den nu plötsligt skulle sluta vifta mekaniskt med sina vingar så skulle det vara över. Den skulle falla ner i vattnet och dränkas om den redan inte slogs ihjäl av smällen. Men där fortsatte den bara. Jag tittade bak, ingen kom springande för att stoppa mig. Men varför skulle någon? Jag var en 10 årig pojke

utan familj, utan hem. Enligt vissa var jag en oskyldig fattig pojke som flytt för sitt liv, men enligt andra var jag en mördare, en psykopat. En jude. Undra inte hur jag fastande i denna position, jag har faktiskt ingen aning.

Wien 1938

Mitt liv var inte alltid varit så här, jag brukade ha en familj. Vi bodde i ett vackert blått hus i Wien. Jag, min mor, min far och mina tre syskon; Peter, Anna och Thomas. Vi hade en hund och två katter; Atef, Shin och Nema. Atef var fars vakthund. Han var en ståtlig schäfer som började skälla så fort någon okänd kom mig för nära. Vi hade ett speciellt band, Atef och jag. Jag brukade sova med honom i min bädd, även om mor försökte få mig att lära honom att sova i entrén så att vi kunde undvika inkräktare. Men Atef och jag trivdes så bra vid varandras sida. Shin var en svartvit långhårig katt. Hon hade ett blått öga och ett grönt. Hon var en diva, fick hon inte sitta i sin matskål vägrade hon äta. Som tur jobbade far som handelsman i hamnen och brukade kunna slinka med några sillar till middagen. Nema var motsatsen till sin syster, hon jagade själv sin mat. Hennes orange

päls var rufsig, inte slät och glansig som Shins. Ibland när jag kom hem efter skolan luktade det ruttet i matsalen. Då brukade mor be mig lyfta på mattan och söka under byrån. Lukten brukade komma från döda möss eller små fåglar. Nema släpade alltid in sitt byte för att visa hurdan fångst hon fått. En gång hittade jag en död orm under soffan. Mor hoppade upp skrikande. Far sade barskt åt oss att vara lugna medan han hämtade handskar så han kunde kasta ut den. Han svor åt Nema där hon satt vid köksdörren och slickade nöjt sina tassar. Anna grät och Thomas sprang upp för trappan efter sitt träsvärd. Peter kastade sin bok på golvet och hoppade upp i soffan, skrikande intill skräckslagna mor. Jag kröp fram till soffan med Atef och tog tag i ormen. Den var varm och len. Jag tyckte synd om den. Stackarn kanske hade haft en egen familj som han lovat komma tillbaka till vid middagstid. Jag lyfte upp den och gick ut med den. Atef skuttade ivrigt vid min sida. Han trodde det var någon sorts leksak. Jag skrattade åt honom. Han såg så torvig ut med sina öron på spets och lurviga svans upp i luften. När jag kom tillbaka in tröstade mor Anna som hade trott att den levde. Hennes röda kinder

var fuktiga och de annars så glada ögonen var svullna. Jag tyckte synd om henne. Peter hade återgått till sitt läsande och Shin låg spinnande i hans famn. Thomas däremot slog på mors ljusröda favoritkudde på soffan med sitt slitna träsvärd. Far kom rusande från köket för att hämta ormen och mor lät Anna gå, hon tog ett strikt tag om Thomas arm och släpade ut honom till matsalen. Atef travade nyfiket efter dem medan jag förklarade för far vad som hänt. Han tackade mig men sa åt mig att inte göra om det. Nema hade han släppt ut på bakgården. Hon trivdes bäst ute. Anna gick upp till sitt rum, hon skulle läsa sina magasin. De var enda nackdelen med Anna, hon bara läste. Inte som Peter dock, han läste allt mellan fakta och skön litteratur. Men Anna, hon läste om hur man skulle göra för att bli vacker eller hur man fick pojkvänner. Fanns det något konstigare. Anna var nästaldst. Först kom Peter, som var 15 på den tiden. Sedan kom trettonåriga Anna, tioåriga jag och sjuåriga Thomas. Peter var alltid fast med näsan i någon bok, Anna läste alltid sina magasin, jag var alltid ute med Atef och Thomas var antagligen i slagsmål med grannpojken eller

FORTSÄTTNING PÅ "FLYKTEN FRÅN WIEN"

så var han på kvarsittning för aggressivt beteende på skolan. Som du kanske ins-er var Thomas ganska vild... vi var alla mycket olika. Peter hade sin läsklubb, Anna hade sina vänner och Thomas var populär eftersom han var den enda sim vågade bryta reglerna. Men jag, jag hade endast Atef. Ingen ville riktigt vara med mig. Vissa tyckte att jag var lite udda och andra tyckte att jag var onormalt tyst. Jag var rätt så blyg bland människor jag inte kände. Men ändå brukade jag vara på ett café som kallades Tracy's. Tracy, en riktig kruttant från London hade ett bageri i Wien. Det var litet men mysigt. Tracy brukade låta mig och Atef spendera våra dagar där när jag kommit från skolan. Hon hade lärt mig baka och vi fick äta gratis. Atef fick också äta resterna av Tracys kända croissants. Tracy var min ända riktiga vän, med riktig menar jag som var människa. Tracy var en äldre dam runt 60 års åldern. Hon hade grått spretigt hår som alltid var uppsatt i en åtspänd knut. Hennes smala läppar var alltid röd målade och hennes naglar var alltid blå. Hon doftade som en äng av blommor. Hon brukade alltid le när vi kom. Jag fick baka med henne och Atef fick vara med. Hon hade tilllochmed sytt ett liknande förkläde som hon hade åt både mig och Atef, eller Atefs var mer som en haklapp. På mitt grönrutiga förkläde stod det med rosa snirkliga bokstäver; Florian. På Atefs stod det Atef och att man inte skulle mata honom. Vissa bakelser innehöll choklad och det hade jag lärt mig på biologin i skolan att var giftigt för både hundar och katter.

Jag brukade vara lycklig, jag brukade kunna känna glädje. Men inte längre. Inte efter att far försvann tillsammans med Thomas och Peter. Jag skulle ha försvunnit med dem om jag inte hade gått ut på en promenad med Atef till skogen. Vi skulle se till att alla Tracys grannes får betade på rätt äng. Jag och Atef sprang på den gröna ängen och skrattade. Vi lekte med pinnar och kastade sten i floden som aggressivt rann förbi. Fjärlarna steg från blommorna när vi sprang igenom dem. Gräshopporna hoppade ur vår väg och syrsorna skuttade ivrigt i väg. När jag hade räknat alla fåren och Atef hade sprungit färdigt lade vi oss ner och tittade upp på den klarblå himlen. Solen sken och fåglarna kvittrade. Just då, i detta tillfälle, var hela min värld perfekt. Vi rullade runt i det knähöga gräset tills vi blev så yra att vi knappt kunde stå upp. När mörkret lade sig började vi bege oss in till staden igen. Det var varmt och långt att vandra, men mor hade sagt att hon och Anna skulle baka körsbärspaj till efterrätt. Hon hade även lovat Atef ett kycklinglår efter att han så duktigt burit

korgen med ägg upp för backen till vår gamle granne fru Doman. Hon hade blivit mycket glad och satte ett par yllesockor hon stickat i korgen som ett tack. Mor gav dem till Thomas som stolt tog emot dem efter att ha plockat ett dussin ägg. Atef och jag begav oss fram längs den röda grusvägen i vid sjön vi alltid brukat bada i. När vi närmade det hemtrevliga ljustet från fönstren hemma i staden märkte vi att någonting var på tok. Det var inte samma slappa stämning, nej. På gatorna gick kvinnor och barn, gråtande och skrikande efter sina makar. Hjärtat mitt sattes i halsgropen och jag Atef gnydde men sprang lydigt efter mig. När vi kom till Tracys bageri rusade jag in och stannade tvärt vid disken, var Tracy stod med tårar i ögonen. Jag försökte fråga vad som på gick men hon sade bara att jag snabbt måste fly därifrån. Jag förklarade att jag måste hem till mor och se till att allt stod till sin rätta men Tracy ignorerade mina ord och sade barskt åt mig att fly. Hon packad snabbt en påse med ett stycke bröd, kokta ägg, bakelser och två vattenflaskor. Hon sade att jag skulle följa den gamla ån upp till dess slut, var jag skulle möta gränsen mellan vårt land och Slovakien. Hon sade att jag skulle ta mig över gränsen och undvika människor, speciellt soldater. Om någon stannade mig och krävde ett svar skulle jag säga att jag var på väg till min mormor över sommaren. Om någon frågade kom jag från en rik katolsk familj i Wien. Min far var präst och min mor från Tyskland, vid namnet Agatha Breitholtz. Självt hette jag Florian Breitholtz och detta var min hund. Jag nickade åt Tracy att jag förstod och att jag direkt skulle ge mig av. Men precis när jag skulle vända mig om och gå ut stannade hon mig och gav mig en stor, varm kram.

Min kära syster bor i Bratislava med sin make, jag skickar ett brev åt henne att du kommer. Sök dig nu längs floden till gränsen, när du kommer dit skall du fråga om vägen till Bratislavas slott. Där möter min syster Mariah upp dig. Och var inte orolig, jag lovar att ta hand om Anna. Men fly nu. Glöm oss ej Florian! det sista sade hon medan hon gav mig en mjuk puff i ryggen.

Jag gick ut på gatan igen. Atef troget vid min sida. Jag förstod inte vad som hade hänt. Far hade sagt att det hade varit oroligheter i Tyskland den senaste tiden, men inte kunde väl det ha kommit hit. Han hade sagt att det var någon sorts SS-soldater som ifångatog sådana som vi, av vår ras. Det lät absurt enligt mig. Varför skulle man villa stänga in sådana som jag? Och var skulle man bli instängd? Fängelset? Mor hade sagt åt oss att inte oro oss, men nu började jag verkligen bli det. Jag var så inne i mina

tankar att jag inte märkte att jag råkat gå rakt in i fru Doman. Jag bad om ursäkt att jag inte sett mig för, men fru Doman sade att det inte hade någon skillnad.

Världen har kommit till dess ände, min käre Florian. Din far jag såg försvinna bortom vägens ände. Han mig en skräckslagen sista blick gav, medan han höll om dina bröder, Peter och Thomas minns jag dem heta. Din mor protesterade och försökte stoppa bilarna, men själv blev hon under. Din syster jag ej vet vart försvunnit.

Jag förstod ingenting, vad menade hon med att min far fördes i väg? Varför skulle han gå någonstans utan att meddela mig eller vår familj. Det var inte likt far, inte alls. Det kändes som en sten i bröstskorgen, som pressade mina lungor så att jag inte fick luft. Jag tänkte precis börja gå hemåt, se att fru Doman bara var lite snurrig och att hon igen tänkt tillbaka på sin tid under andra världskriget. Men Atef gnydde oroligt vid min sida. Det luktade rök. Jag kollade mot gatan jag bodde på, en stor rök steg upp mot himlen.

Djävulen har bränt judarnas hem! Fly! skrek fru Doman förskräckt.

Hon var en virrig äldre dam ja, men inte så här snurrig. Hon skulle inte hitta på något så här hemskt. Jag började springa mot den svarta röken. Atef skyndade oroligt efter mig, men stannade upp då och då. När jag fram till huset nådde, det ej mycket kvar av det fanns. Jag skrek på hjälp men alla bara flydde i väg. Jag rev loss en bit av min tröjärm och band tygbiten runt huvudet som skydd mot röken, jag hade lärt mig att man skulle undvika att andas in mycket rök. Jag öppnade dörren och steg in i huset. Det kliade i ögonen och värmen var som att vara inne i en bastu. Jag skrek efter mor, far, Peter, Thomas och Anna. Jag kröp försiktigt fram över vardagsrumsgolvet, sökande efter dem. Branden var som värst inne i köket och matsalen. Jag klättrade försiktigt upp för de sotiga trapporna, upp till den andra våningen. Jag gick genom rum efter rum, sökande efter ett enda tecken på att de var i säkerhet. När jag kom in till toaletten fick jag se en syn som jag aldrig kom att glömma. Lungorna kliade, ögonen sved, munnen var torr och knäna gjorde ont efter allt krypande. Men när jag såg Anna glömde jag helt hur ont det gjorde. Hon låg livlös tvärs över golvet, med en kula i pannan. Jag rusade fram till henne, kollade pulsen och försökte skaka liv i henne. Hon var död. Skjuten i pannan. Hennes vackra ansikte var dränkt i rött, fortfarande kladdigt, blod. Hennes annars så perfekta lockar var rufsiga och ojämna och hennes vackra favoritklänning var söndersliten och uppdragentill halsen på henne. Jag kände hur tårarna

klämde fram. Jag tänkte för ett tag att jag skulle lägga mig bredvid henne och låta elden sluka mig med, men just när jag skulle ge upp hörde jag en smäll. Jag hoppade till och tog skydd av handfatet. Något hade exploderat i köket. Jag hörde Atef yla. Atef! Jag kunde inte lämna Atef! Jag måste komma ut härifrån. Jag pressade ihop läpparna och ställde mig upp. Jag rusade ut ur rummet och mot trappan, men branden hade flyttat sig närmare. Jag hade ingen chans att komma ut genom en dörr på markytan. I stället gick jag in i mitt och Thomas rum, öppnade fönstret och tog ett djup andetag. 1..2...3... hopp. Jag hörde luften ila och ett skrik.

Jag landade hårt på gruset. Atef sprang fram till mig och gnydde oroligt. Jag lyfte försiktigt huvudet från marken och ställde mig vingligt upp. Jag hade bestämt mig, jag måste härifrån. Och det snabbt före jag och Atef fick varsin kula i pannan. Jag haltade i väg mot... ja vart var jag på väg. Bratislava. Jag och Atef skulle dit.

JURYNS MOTIVERING: För en historisk berättelse som visar prov på stor berättarglädje. Textförfattaren har skapat en spännande strapatsrik berättelse som utspelas på gränsen mellan två europeiska länder under andra världskriget. Slutet som också kan vara början är mångtydigt och läsaren får själv tolka ifall det är ett slut med nystart eller ett definitivt slut för huvudkaraktären.

Klara tipsar - Så maxar du våren

Text Klara Karlsson,
illustration Julia Eneroth

Nu är det dags igen. Krokusarna skjuter upp längs trottoarerna, katterna ligger och solar på trappen och luften doftar jord. Våren har anlänt! För många är våren bara en vänteperiod inför sommaren men för mig är det den bästa tiden på året. Följande är några tips på hur du kan ta del av vårglädjen.

1. Utefika

Det bästa med våren är vädret. När det är som värst snöar det från ingenstans när man just bytt till sommarkläder. När det är som bäst är det varmare än i början på mars men kallare än i början av juni. Personligen tycker jag att det är för varmt för att äta utomhus på sommaren. Det är svettigt, man blir bombarderad av hungriga getingar och, om man inte är försiktig, ser ens bordskamrater ingen skillnad mellan en och de nyinköpta jordgubbarna när det hela är över. På våren

kan man äta i lugn och ro och kanske till och med dricka sitt morgonkaffe på terrassen utan några störande moment. Att äta utomhus, antingen hemma eller på en uteservering när våren kommer är ett måste.

2. Mys framför TV:n

Innan det blir för varmt för att stanna inne hela kvällen har du fortfarande chansen att unna dig en lat mysstund framför TV:n när du kommer hem från arbetet/skolan. Mitt serietips inför våren är "Anne With An E", baserad på romanen "Anne of Green Gables" skriven av **Lucy Maud Montgomery**. Serien följer den föräldralöse **Anne Shirley** och hennes liv efter det att hon blivit adopterad. Den utspelar sig på landet under tidigt 1900-tal och är, som jag minns den, ganska odramatisk och mysig. Samma sak går inte att säga om "Downton Abbey" som jag nyligen började titta på. Däremot gissar jag att jag i framtiden kommer förknippa även denna serie med våren på grund av alla ljusa färger. Dessutom är det tydligen något med tidigt 1900-tal som skriker vår för mig, eftersom även denna serie utspelar sig på landet under denna tidsperiod. "Miss Potter" är en film som påminner om "Anne With An E" på vissa sätt. Det är en biografi som också (delvis) utspelar sig på landet under tidigt 1900-tal. Handlingen följer barnboksförfattaren **Beatrix Potter** och de motgångar hon möttes av när hon började släppa sina böcker. Man ska ha något att titta på året ut, något alldeles eget som sätter en i rätt sinnesstämning. Hitta just ditt TV-mys för att varva ner med denna vår.

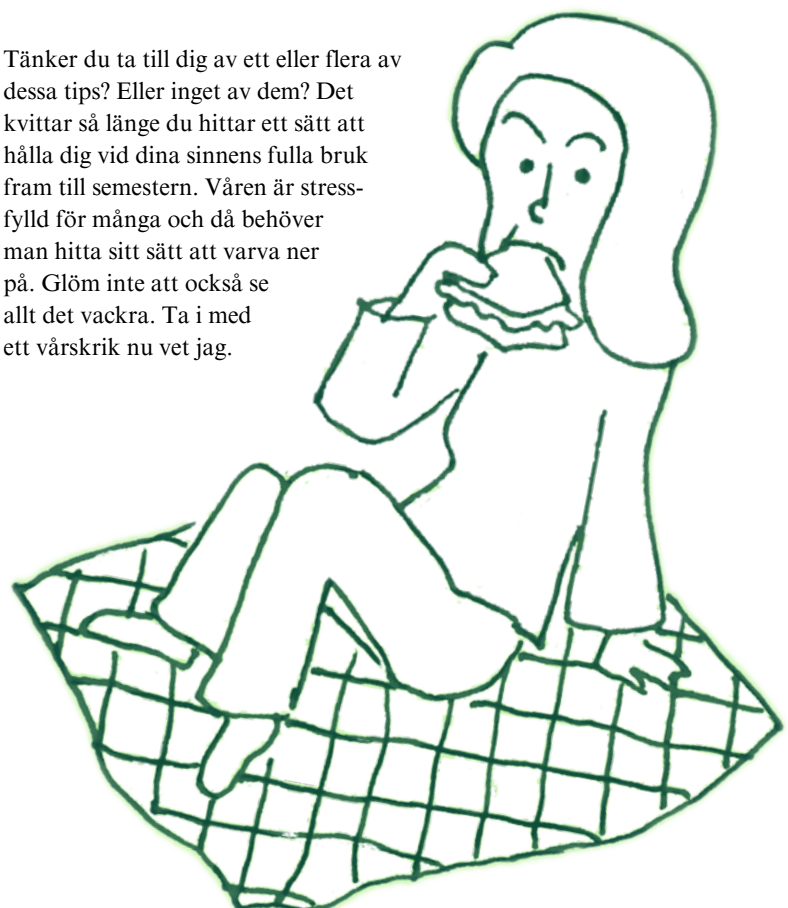
3. Brunch

Denna punkt är inte baserad på något annat än personlig erfarenhet. I mitt hem firar vi påskafton med en påskbrunch och det är en av mina favorittraditioner. Tack vare den får jag nu vårkänslor oavsett vilken tid på året en brunch planeras. Några obligatoriska tillbehör är croissanter, ost, frukt, ett glas skumpa (för de som inte protesterar) och fullkomlig sinnesro.

4. Till skogs

Det behagliga vårvädret är perfekt lämpat för en chans att få lite frisk luft och komma närmare naturen. Unna dig en stund i lugn och ro och slappna av till ljudet av vindens sus genom trädskronorna och årets första fågelsång. Kanske är det dags att börja springa när vi ändå är inne på att prova nya saker? Att springa längs naturstigar har alltid känts tryggare för mig eftersom man inte känner sig lika utstirrad, och temperaturen är perfekt för den som ofta använder vädret som ursäkt för varför de inte vill börja (host host). Men om löpning ändå inte låter tillräckligt lockande kan man också ta en filt, sätta sig på ett mysigt ställe och ha en liten picknick. Kanske sätta på lite musik, äta en macka eller dricka lite te. Bara ta in allt och njuta.

Tänker du ta till dig av ett eller flera av dessa tips? Eller inget av dem? Det kvittar så länge du hittar ett sätt att hålla dig vid dina sinnens fulla bruk fram till semestern. Våren är stressfylld för många och då behöver man hitta sitt sätt att varva ner på. Glöm inte att också se allt det vackra. Ta i med ett vårskrick nu vet jag.

Stormskärs Maja - ett tappert försök

Text Klara Karlsson

Vinterns succéfilm *Stormskärs Maja*, baserad på den klassiska romanserien av Anni Blomqvist, har tagit svenskfinland med stormskär och lockat över 300 000 biobesökare. Jåliits amatör-recensent Klara Karlsson har sett filmen och är besviken.

Jag tycker filmen är okej. Den är underhållande, men det är något som fattas. Första gången som filmen gjorde mig tårögd var när temamusiken från miniserien började spelas precis i slutet.

När filmen väl lyckas engagera mig, har jag svårt att avgöra om jag gillar den för att den är bra eller för att den är baserad på en väldigt gripande berättelse. Delar som är viktiga i böckerna sker "off-screen" eller utesluts helt, och filmen ägnar allt för lite tid åt karaktärsutveckling, vilket resulterar i att rollfigurerna hamnar i huvudkaraktären Majas skugga. Filmens sekundära huvudkaraktär Janne är inte ens med under en lång period av filmen. Även fast Jannes flykt från de brittiska soldaterna är en viktig del av handlingen, tyckte jag att den distraherade från huvudintrigen. Soldaterna kommer och soldaterna går, och händelsen har lite om någon inverkan alls på resten av handlingen. Deras tid på skärmen känns onödigt utdragen och får mig att längta efter romantik och drama. Många av berättelsens styrkor är rotade i just Maja och Jannes relation så det är synd att man inte får se mer av den. Majas relation till resten av karaktärerna hade också behövt utvecklas för att berättelsen skulle ha fått mer slagkraft.

Min kära mor invände också med att mycket i filmen inte var tidsenligt. Rensbräde använde man inte i slutet av 1800-talet och allt det där simmandet som Maja och Janne ägnar sig åt, skulle i verkligheten försvåras avsevärt av faktumet att de förmodligen inte kunde simma över huvud taget. De få som kunde simma på den tiden tillhörde ofta överklassen.

Slutet är, för mig, en besvikelse. Av det jag minns från miniserien från 1976 sticker slutet ut (spoilervarning). Maja är på väg att bli ensam kvar på Stormskär och kan inte längre försörja sig själv. Hon lämnar Stormskär mot sin vilja. Det är ett sorgligt slut. I filmatiseringen ägnas inte mycket tid åt slutet alls. Man ser bara hur Maja,

gammal och gråhårig, ordlöst lämnar Stormskär, ackompanjerad av stämningsfull musik. Man får nästan intrycket av att det är ett lyckligt slut, och det var kanske syftet, men personligen föredrar jag det tragiska slutet. Slutet gav intrycket av att filmskaparna inte hade tillräckligt med tid för att knyta ihop säcken.

Förstås fanns det saker jag gillade med filmen. Skådespeleriet tyckte jag var bra. Rollerna Maja och Janne spelas av Amanda Jansson och Linus Troedsson som gör ett utmärkt jobb. Jag uppskattar Troedssons rolltolkning. Janne är sårbar och kärleksfull, något som många av filmindustrins manliga rollfigurer inte är. Janssons åländska är väldigt övertygande, trots att hon är uppvuxen i Uppsala. Särskilt överraskad var jag av Felicia Alm i rollen som Maria. Utbudet på bra barnskådespelare är glest i vanliga fall, så faktumet att filmskaparna hittade någon så pass övertygande på Åland är extra imponerande.

Språkcoachen gjorde ett superjobb med skådespelarna. Jag minns hur förbluffad jag blev av den fruktansvärda åländskan i "Hjerson", men "Stormskärs Maja" presterade långt bättre på den fronten. Nog för att skådespelarna i "Hjerson" var svenskar, medan skådespelarna i "Stormskärs Maja" var finlandssvenskar. Ibland sken finlandssvenskan igenom, men jag var förberedd på märkbart sämre åländska när jag satte mig i biografen så jag blev positivt överraskad.

I det stora hela ångrade jag inte att jag såg filmen. Det är inte helt rättvist att jämföra den med den kultklassiker som den är baserad på. Det finns även otroligt mycket material att arbeta med. Bokserien om Maja består av fem böcker och miniserien hade en cirka sex timmar lång speltid, om man jämför med långfilmens knappa tre timmar. Ett tappert försök, men för mig gick filmen inte ända in i mål.

Som man bäddar får man ligga...

Vad säger dina sängkläder om dig?

Glöm stjärntecken, personlighetstyper och kärleksspråk. Ditt val av sängkläder säger allt om dig. Hur bäddar du?

Text Angelina Eklund

Utschasad finsk design

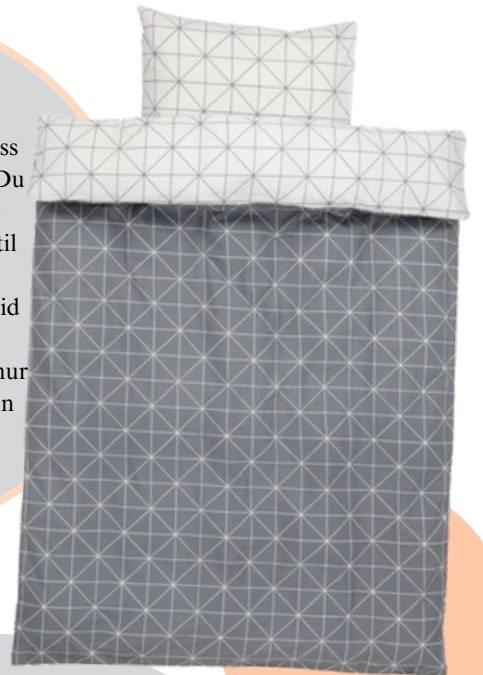
Du närmar dig 30 men sover fortfarande i sängkläderna du fick i julklapp som 18-åring. Antagligen Marimekko eller Finlayson men det är svårt att säga, lappen nöttes ut i tvätten för länge sedan. Du spenderar din lediga tid på internetforum och träffar ditt gamla kompisgäng från högstadiet för pokerkväll en gång i månaden. Egentligen bryr du dig inte alls om sängkläder och om du fick välja skulle du skippa påslakan helt, men antar att det är bra att ha ifall du någonsin lyckas få med dig någon hem efter krogen eller om ditt ex från gymnasiet dyker upp oannonserat. Inte för att det någonsin hänt tidigare, men ändå. Man vet ju aldrig.

Påslakan från Jysk och Finlayson

Gråmönstrat

Också känt som "Kille som nyss flyttat hemifrån"-påslakanet. Du bor i en trång etta i en populär studiestad och din inredningsstil går uteslutande i grått. Du spenderar alldeles för mycket tid framför datorn och äger ett strykbräde, men är osäker på hur det används. Påslakanet har din mamma valt ut.

Påslakan från Jysk

Vitt/småmönstrat

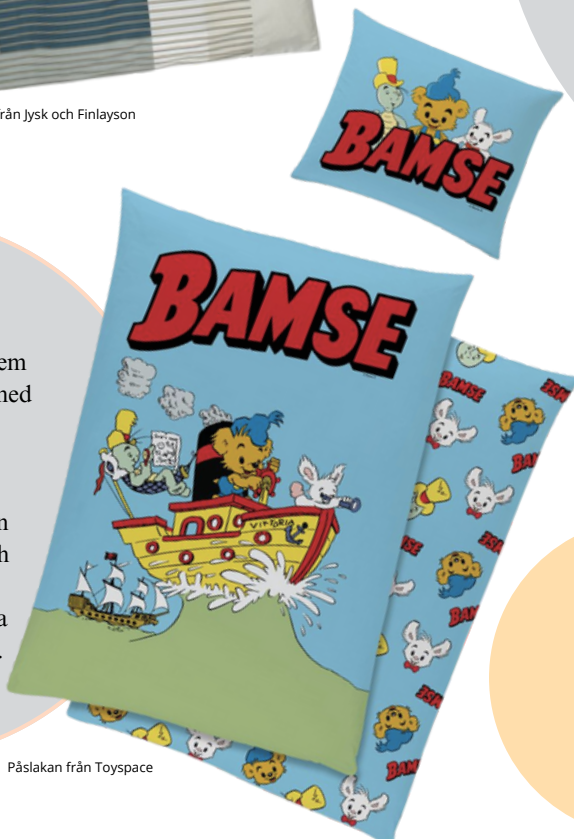
Du har ett TikTok-konto och dina vänner kallar dig för influencer. Du är antingen i ett långvarigt förhållande eller så avskyr du ditt ex likt pesten och lägger konstant upp kryptiska kärlekscitat på Instagram. Du spenderar halva din vakna tid i sängen framför *Sex and the city* och med en smoothie-bowl i famnen. Alla dina sängkläder är brunfläckiga av brun-utan-sol, men det bekommer dig inte, det är ju bara att köpa nya. Kille och bäddar helvitt? Du har kollat om *American Psycho* några för många gånger, sparar till en bartenderutbildning på Ibiza och drömmer i smyg om att delta i *Paradise Hotel*. Bäddar vitt eftersom du "gillar hotellkänslan".

Påslakan från Urban Outfitters och Homeroom

Barntema

Du har haft samma sängkläder sedan du var fem år och ser inget problem med det. En gång vände ett hemsläp i dörren efter att hon sett dina Blixten McQueen sängkläder, men du är snygg, självsäker och hyfsat bra i sängen så de flesta tjejer väljer att intala sig själva att det är gulligt. Snälla byt.

Påslakan från Toospace

från april,
ända till juni!

KVARTALET'S HOROSKOP!

Väduren 21/3 till 19/4

Har du märkt att du tappat stake på sistone? Att ditt humör är beng och du traskar runt och slår polarna i pungen?

Det hela beror på ljudet, pysen. "Ljudet?", undrar du. Ja! Alla ljuger för dig och sig själva varje dag. Sen undrar de varför de är "nere"? Utan ett fungerande och schysst ljudsystem är det väl klart att man blir nere!? Jag rekommenderar starkt att byta till analogt. Det kan förstås bero på kassa högtalare också, som börjar hosta när volymen är för hög. Jag råder dig hur som helst att fixa anläggningen.

Oxen 20/4 till 20/5

Ja, det där vågade skämtet gick inte riktigt hem. Skärpning! Att vara trångsynt är en konstform; du kan inte bara häva ur dig att du "föredrar det animaliska" vid helt fel tillfällen. Det går inte heller för sig att ropa "burger time" så fort en stackars vegan bara ska steka lite grönsaker. Det här klarar du. En dag i taget!

Vi kan säga att vi glömmer allt det där nu. Våren är ju här! Jag tror att du firar med att äta en apelsin. Ät apelsin nu och läs lite dansk historia. Finns det grävskopor i Danmark? Själv har jag inte kommit så långt i min läsning. Det kanske de har, men deras grävskopor är säkert lite plattare.

Tvillingarna 21/5 till 20/6

Alla kan inte vara mimare, men det kan minsann du. På partajen ska det visas upp också. Din "fast i en låda"-akt är respektingivande och kanske till och med en gnutta erotisk. Med andra ord är du en riktig stekare.

Är liberalt mimande hälsosamt? Eller ska man hålla det till minimum? Själv tycker jag att det kan bli lite för franskt för min smak. Men det där får du avgöra själv, helt enkelt.

Kräftan 21/6 till 22/7

Det är inte lätt när det är svårt. Dantanjang betydde tyvärr inte "kratta" på spanska. Missförstånd kan vara lite pinsamma, men det viktigaste är att du försöker. Dantanjang kanske betyder kratta för dig, förresten? Det du behöver är en lång paus från alla nej-sägare som ifrågasätter allt du gör. Varför kan inte dantanjang betyda "kratta" på spanska? Varför är Enya techno och inte rave som du alltid har trott? Att det här ska vara ett fritt land! Ordet hora finns, men man får inte använda det. Djurrättsaktivister finns, men man får inte kalla dem för horor. Det här förbannade landet har gått i grunden, säger jag bara.

Lejonet 23/7 till 22/8

Ända sedan du tog det där klamydiatestet har du känt dig som en ny människa. Du vill vara jordnära, sluta använda plast, dricka juice på krogen. Men mest av allt vill du skutta i skogen. Där har du börjat springa tills du hittar en liten gräsplätt du kan rulla på. Ibland regnar det, och när de första regndropparna faller ner på pannan känner du dig helgad av Moder Jord. En gång rullade du på sidan för att ligga bekvämare när du av förundran upptäckte en hundkorv precis intill. Är det här ett tecken eller ett prov?

Jungfrun 23/8 till 22/9

Det finns en vilja, men finns det, liksom. Nej, nu har jag glömt bort. Attans.

Livet är ett hjul, inte sant? Du slungas upp, kan nästan röra vid det goda, sköna och upphöjda. Så lunkar det på en stund. Ända tills du når den högsta toppen. Det susar av någonting i fjärran, men du kan inte se det än. Vid ett tillfälle blir det klart för dig vad det är som susar. Det är nått as i särk som har satt på Enya på stereon. "Det här är en riktig klassiker!", säger aset, helt aningslös om att deras handling har slungat dig rakt ned i avgrundens svalg. Det kan hända vem som helst, när som helst. Bättre tider väntar.

Vågen 23/9 till 22/10

Nu har det pusslat till sig. Vad är det som saknas i pusslet? Du kniper och knåpar så att huvudet sväller upp och nästan sprängs. Ja! Det var ju Lasse Åberg som var Banarne! Du torkar av svettningarna och blir alldeles varm och go. Vem var Apan då? Aj! Inte igen!

Skorpionen 23/10 till 21/11

Vid något tillfälle blev du kallad för en jävla trädkramare och du har inte släppt det mötet sen dess. Var det menat som en komplimang eller har du de generella ansiktsdragen för en trädkramare? Visst har du varit i närheten av träd, men du har aldrig kramat det. När du varit rastlös och grinig har du till och med varit i närheten av att krama en tall, men aldrig vågat. Vet den här personen om ditt undertryckta begär? Det skulle vara intressant att veta.

Skytten 22/11 till 21/12

Där var det där surret igen. Sedan har vi piskan. Vem håller i piskan? Ja, det är ju du! Du säger "katsching" och andra konstiga uttryck eftersom du går runt med armbandsklocka. Det är nya tider och du håller möjligen på att bli en gammal prutt.

Stenbocken 22/12 till 19/1

Är det så farligt att vara go? Förstås inte! Plötsligt är man inte go och då är det för sent att avnjuta en go stund. Hajar du? Självklart hajar du. Du är ju go!

Vattumannen 20/1 till 18/2

Du har blivit så fascinerad av skogen på sistone. Det går inte att undgå att du är en riktig trädkramare. Däremot har du en aning dåligt samvete för hur du bemötte den där människan när dina kalasbyxor var försvunna. Till ditt försvar såg de ju faktiskt ut som typen. Typen som går ut i skogen och plågar sig själva när de vet att de har ett passionerat begär inom sig att krama en björk. Det är det väl inget konstigt med? Det gör du hela tiden. Fast på ett nonchalant och mycket coolare sätt.

Fiskarna 19/2 till 20/3

Det är något nytt i luften. Du sover inte längre med ena ögat öppet, och det har haft förvånansvärt bra effekt på din sömn. Det nya i luften är lite svårare att reda ut.

Jälit

kompis.ax - åländska hemsidor vi minns

[Advanced Search](#)
[Language Tools](#)

Jälit Search I'm Feeling Lucky

Ingress

Det fanns en tid då de flesta hemsidor påminde om text-tv-funktionen på tv. Jälit djupdök i den åländska cyberrymden och kom upp med dessa pärlor. Titta och njut!

www.jalil.ax/ - [Similar pages](#)

[lista över medverkande](#)

Text Angelina Eklund

Bildkällor: Internet, Wayback Machine och websitesfromhell.net

XIT 2001

Nöjestidningen XIT:s hemsida.

www.xit.nu - [Similar pages](#)

Bilder

Bildkällor: Wayback Machine

KOMPIS.AX 2008

Örjan Sjöströms sajt kompis.ax riktad till barn och ungdomar mellan 7-18 år.

www.kompis.ax - [Similar pages](#)

Bilder

Bildkällor: Nya Åland

FANTASIA 2013

Vem saknar inte Fantasia? Så här såg pizzerians hemsida ut.

www.fantasia.ax - [Similar pages](#)

Bilder

Bildkällor: Wayback Machine

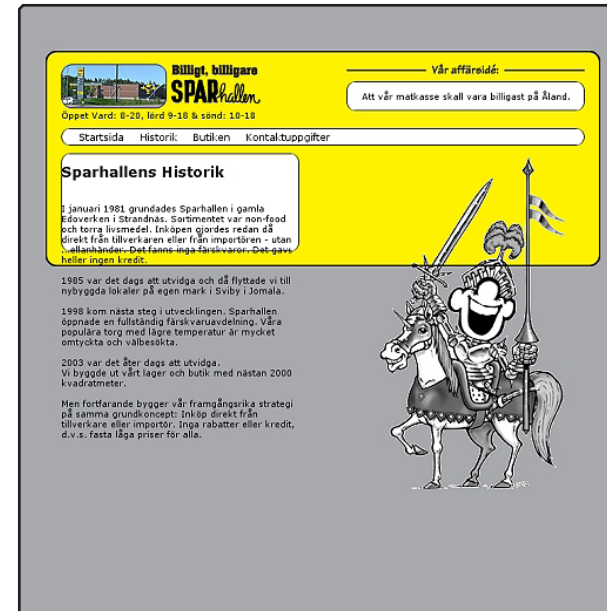
SPARHALLEN OKÄNT DATUM

Sparhallens gamla hemsida finns uppladdad på webbplatsen "Websites from hell".

www.sparhallen.ax - [Similar pages](#)

Bilder

Bildkällor: websitesfromhell.net

ROCKOFF 2000

Rockoffs hemsida år 2000. Sedan dess har den fått sig en rejäl uppfrysning.
www.rockoff.nu - [Similar pages](#)

Bilder

Bildkällor: Wayback Machine

ISLAND IN THE SUN 2011

Den ultrapopulära popfestivalen Island In The Suns webbplats.
www.islandinthesun.nu - [Similar pages](#)

Bilder

Bildkällor: Wayback Machine

HOTELL CIKADA

Cikada.fi ser inte ut att ha uppdaterats sedan någon gång på 2000-talet.
www.cikada.fi - [Similar pages](#)

Bilder

Bildkällor: Internet

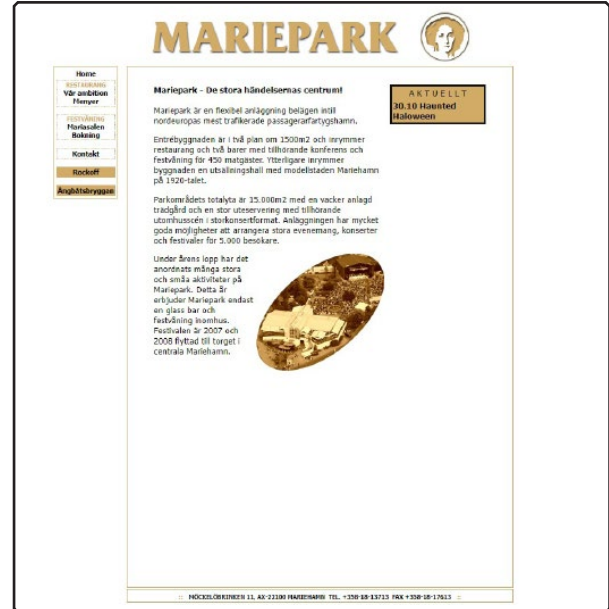

MARIEPARK

Marieparks gamla hemsida är en gömd pärla.
<http://213.204.45.35/> - [Similar pages](#)

Bilder

Bildkällor: Internet

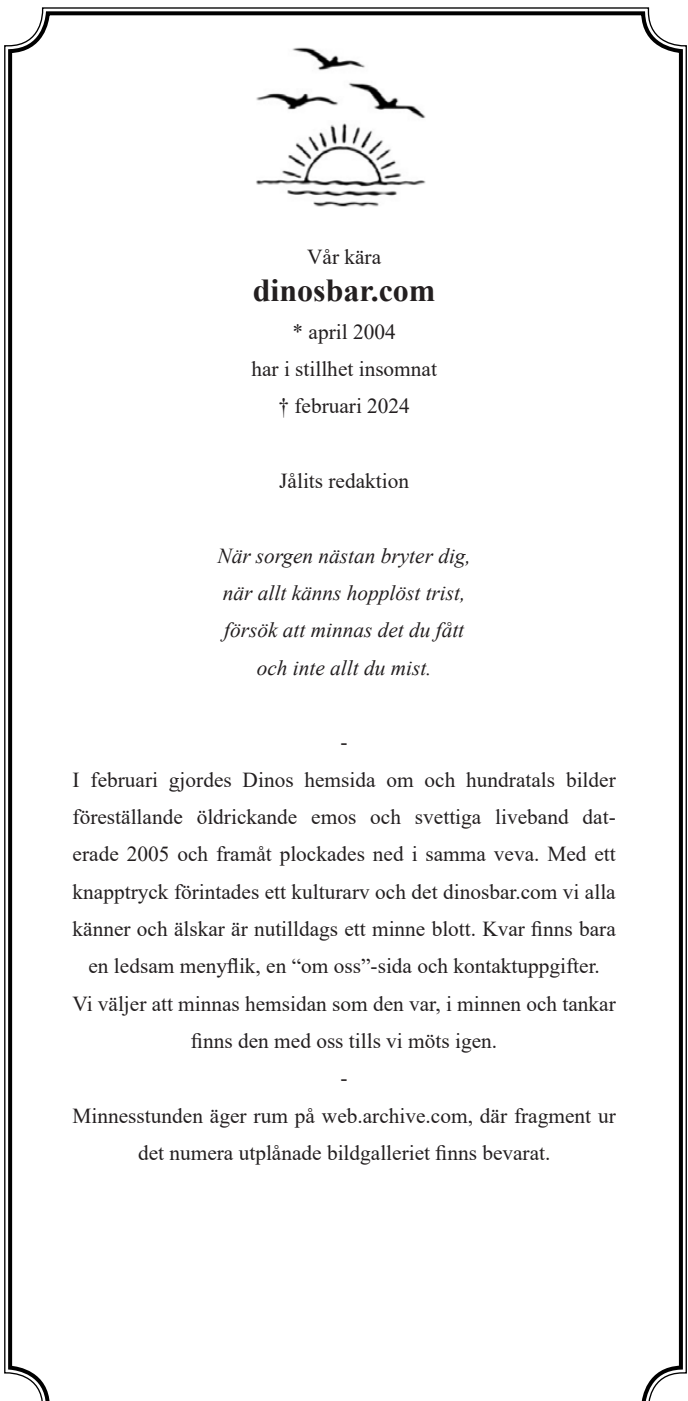

DINOS

Dödsannons
www.dinosbar.com - [Similar pages](#)

Bilder

Bildkällor: Internet

© MovieStarPlanet

Moviestarplanet - rise

Moviestarplanet - ett roligt barnspel eller en plattform för konsumtion, utseendefixering och groomers? Jålit loggade in på spelet tillsammans med två ålänningar för en nostalgisk resa genom tiden.

2010 lanseras onlinespelet Moviestarplanet (MSP) i Danmark. För barn i den tilltänkta målgruppen 8-15 år öppnas en ny värld, med betoning på konsumtion och utseende. Spelet blir en succé och med slogans som "bli rik och berömd!" och "skapa din egen filmstjärna" växer det sig enormt. 2013, tre år efter lanseringen, är MSP uppe i 100 miljoner registrerade användare i 16 olika länder. Två av dem är ålänningarna **Amanda Carlsson** och **Anna Svensson** (som heter något annat egentligen), som introducerades till spelet av kompisar när de var åtta respektive sju år gamla.

SPELETS GULDÅLDER

MSP går ut på att användare skapar en egen filmstjärnefigur, som man sedan kan handla olika kläder och accessoarer till, spela i filmer med och gå med i olika spel- och chattrum. En uppsjö av frisyrier, ögon, näsor, läppar och hudfärger finns att välja mellan, liksom ett oändligt antal outfits. Målet är att gå upp i level. Ju högre level, desto berömdare (och i regel mer omtyckt) blir du. Det är gratis att registrera sig i spelet men för att få tillgång till alla funktioner krävs "starcoins", spelets egen valuta. Man kan tjäna starcoins genom att göra filmer

som andra spelare tittar på och gillar, eller så kan man köpa starcoins för riktiga pengar, så kallad "VIP".

När Amanda Carlsson och Anna Svensson i mitten på 2010-talet registrerade sig som användare befann sig spelet i något av en guldålder. Var och varannan låg- och mellanstadieelev hade ett konto, chattrummen var proppfulla och kreativiteten flödade. Nya filmer, ArtBooks och looks pumpades ut i raketfart och autografskrivandet gick på högvarv.

KOMPISARNA HACKADES

Amanda Carlsson slutade spela MSP när hon var ungefär tolv år, medan Anna Svensson fortfarande spelar ibland tillsammans med sina vänner.

Jag ber dem logga in på sina konton eller "gubbar", som de kallas.

Hur känns det?

– Man får lite flashbacks. Jag hade typ glömt hur det ser ut. Det är ändå sjukt att det fortfarande finns kvar. Jag tänker genast på alla kompisar jag hade som jag inte har kontakt med nu. Det är bra minnen, säger Amanda.

Vilket är erat bästa spelminne?

– Arkaden definitivt. Det fanns ett zombiespel där som jag älskade jättemycket. Jag saknar känslan av MSP när man var liten och spelade utklädnad, köpte djur, spelade med kompisar och dekorerade sitt hus, säger Anna.

– Filmerna. De är fortfarande ikoniska, gamla Moviestarplanet musikvideos, säger Amanda.

Jag skulle vilja påstå att MSP var som en tidig social media. Man postade outfits och bilder och så vidare. Vad tänker ni om spelet i dag?

– Ja, det var verkligen så. Det var lite: "ska barn verkligen ha det här spelet?", för man är anonym och vem som helst kan finnas där. Det är väl det som känns lite sådär när jag tänker tillbaka på det, att man inte vet vem man skrev med. Och jag vet kompisar som gav bort sina lösenord och blev hackade. Men annars är det bara roliga minnen. Det var ju jättekul, säger Amanda.

GROOMING OCH MOBBNING

MSP:s målgrupp är barn i åldern 8-15. Ändå har spelet många gånger framställts som otryggt för barn och användare har vittnat om både grooming och mobbning.

Både Amanda som Anna vittnar om olämpligt beteende som ägt rum i spelet, även om de aldrig själva känt sig utsatta.

– Mina föräldrar lärde mig ganska bra att man inte ska skriva med främlingar, säger Amanda.

– Jag minns bara en gång när jag var inne i ett rum, så var det två gubbar som hade klätt av sig till bara trosor och de låg på varandra och skrev stönande läten och sådant. Jag var jätteliten och fattade inte alls vad som hände, jag blev typ lite traumatiserad. Det var väl det enda skumma.

– Det fanns definitivt förgripare på MSP, och det finns det på många barnspel så man ska vara försiktig. När man var på stranden eller i något kafé skrev folk som trollade "kom till

Amanda Carlsson
Ålder: 20 år.
Började spela: 2012.
Användare: amanina.111.
Level: 13.

“Anna Svensson”
Ålder: 18 år.
Började spela: 2013.
Användare: elektra098.
Level: 18.

to fame

mitt rum så har vi sex” eller ”skriv 123 så har vi sex”. Jag var typ ett åtta-årigt barn och bara ”vad är det som händer?”. Det var på kvällarna och morgnarna, säger Anna.

Vidtog MSP åtgärder mot förgripare?

– Man blockerade dem. Jag tror att gubbarna försvann efter ett tag, men det kom nya hela tiden, säger Anna.

Var du någonsin rädd?

– Nej, jag tror att man skrattade åt det. Det är inte så att man var inne på spelet ensam, man var aldrig det när man var liten. Alla ens kompisar var alltid online samtidigt som en själv.

Amanda, tror du att Moviestarplanet haft en betydelse för oss som spelade mycket, faktumet att det är lite som en social media fast för barn.

– Jo. Jag minns att jag jämförde mig jättemycket med de Moviestar-gubbar som var snyggare än mig och alltid försökte köpa de snyggaste grejerna. Så det började väl tidigt, det med att jämföra sig med andra tjejer, säger Amanda.

FOKUS PÅ UTSEENDE

Utseende är en viktig del av spelet. Spelare kan bedöma varandras utseende, och i regel kan man säga att desto fler grejer, desto högre status.

Amanda, minns du någon klädtrend?

– Håren med tofsarna på sidan var en trend, ”Messy punk”. Och så minns jag att alla hade svart rouge på kinderna. Det var ju inte trendigt att ha sådana kläder man hade i verkligheten. Man klädde sig som de på Moviestarplanet klädde sig och

man såg inte ut att vara åtta direkt.

Vad tänker du om att tjejkaraktärerna har ”idealutseendet”? I bemärkelse att de har smal midja, stora läppar och ögon, liten näsa och så vidare.

– Jag vet inte om det var någonting jag tänkte på jättemycket, men jag minns i alla fall att jag tyckte att min Moviestarplanet-gubbe var snyggare än vad jag var i verkligheten. Och jag ville se ut lite som den.

Påverkade det dig på något sätt?

– Jag vet inte, nu tänker jag att det är lite dåligt för barns psyke men jag tror inte att jag påverkades så mycket. Det är väl lite som att man sminkar och klär ut sig till fjortis i verkligheten också, det var mer som en utklädnad och för att känna sig lite äldre och cool.

VIP OCH MSP 2

Varken Anna Eller Amanda hade VIP, en betald funktion som låser upp olika funktioner och föremål i spelet.

– Jag vågade aldrig fråga mina föräldrar, jag trodde inte att de skulle tillåta mig. Men jag vet att flera av mina kompisar hade det och det var jättecoolt. De brukade få köpa grejer till min gubbe. Det var ju lite status, jag minns att det var ett par speciella läppar som man inte kunde ha om man inte var VIP, så man såg verkligen på folks läppar om de var VIP, säger Amanda.

– I ettan på gymnasiet fick alla sina egna datorer och då var det jättemånga som hade tråkigt på lektionerna och började

spela MSP. Då kom jag på att ”just det, jag har ju också en gubbe”. Jag har aldrig haft VIP i hela mitt liv och jag ville uppfylla min barndomsdröm så jag köpte en veckas VIP och det var det coolaste i hela mitt liv, säger Anna.

När man gick in i chattrummen förut så var det oftast fullt på serverna. I dag är det tomt.

– Just nu är det väldigt tomt. Jag minns 2015-2016, då var chattrummen fulla och man blev inte förvånad alls, säger Anna.

– MSP tillhör den äldre generationen, så antalet spelare går inte upp utan det är fler som slutar hela tiden. Och det här MSP 2 som de gjorde, jag tror inte att det går så bra där heller. Spelet Anna refererar till är Moviestarplanet 2, en del i Moviestarplanet-universumet som släpptes 2019.

Har du testat MSP 2?

– Absolut inte. Jag tror inte att jag vågar. De är väldigt 3D-aktiga och läskiga. Jag gillar 2D-känslan mer.

TEXT ANGELINA EKLUND

Laguppställning

- lär känna killarna i Mifken

Hockeysäsongen må vara över för den här gången, men efter årets säsong är A-laget aktuellare än någonsin. Vi tog reda på all livsviktig fakta om killarna i truppen.

TEXT ANGELINA EKLUND

Niklas Kerwien

Ålder: 26 år.

Hemkommun: Lemland.

Tröjnummer: 13.

Civilstatus: Singel.

Intressen: Hockey, gitarr och cykling.

Ogillar: Slagsäsongen.

Äter: Det som serveras.

Lyssnar på: Musik.

Favoritkafé: Iwa.

Favoritkrog: Indigo.

Favoritkommun: Lemland.

Pontus Nylén

Ålder: 31 år.

Hemkommun: Jomala.

Tröjnummer: 81.

Familj: Blivande fru Malin samt treårige sonen Sam.

Intressen: Familjen, sport och idrott i allmänhet.

Ogillar: Negativ inställning.

Äter: Mycket och nästan allt.

Lyssnar på: Poddar, aldrig musik.

Favoritkafé: Iwa.

Favoritkrog: Brasserie Ångbåtsbryggan.

Favoritkommun: Svårt att välja mellan hemkommunen Jomala och Geta där stuglivet hägrar.

Alexander Grundström

Ålder: 33 år.

Hemkommun: Jomala.

Tröjnummer: 18.

Civilstatus: Singel.

Intressen: Padel.

Ogillar: Vobbliga flips.

Äter: Helst en saftig köttbit.

Lyssnar på: Bolaget.

Favoritkafé: Tewes Konditori.

Favoritkrog: Källarn.

Favoritkommun: Jomala.

Benny Qvarfordt

Ålder: 24 år.

Hemkommun: Jomala.

Tröjnummer: 63.

Civilstatus: Sambo, inga barn vad jag vet.

Intressen: Ishockey, att umgås med nära och kära.

Ogillar: Vobbliga flips.

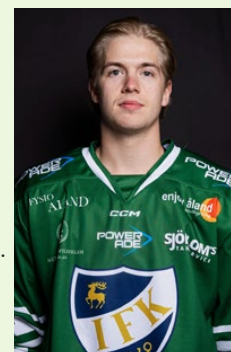
Äter: Gurka från Nagu och Kanna.

Lyssnar på: Britney Spears med Eki.

Favoritkafé: Café Viktor.

Favoritkrog: Calypso.

Favoritkommun: Trollhättan.

Bob Lundberg

Ålder: 17 år.

Hemkommun: Mariehamn.

Tröjnummer: 33.

Civilstatus: Singel.

Intressen: Historia och tv-spel.

Ogillar: Hästsko.

Äter: Allt.

Lyssnar på: Mifkens pausmusik.

Favoritkafé: Café Viktor.

Favoritkrog: Ingen ännu.

Favoritkommun: Geta.

Mike Larsson

Ålder: 22 år.

Hemkommun: Mariehamn.

Tröjnummer: 10 (5 egentligen).

Civilstatus: Sambon Elsa Westring.

Intressen: Golf.

Ogillar: Snö.

Äter: Pasta eller asiatisk mat.

Lyssnar på: Det som #40 spelar, brukar vara bra lir i omklädningsrummet.

Favoritkafé: Iwa.

Favoritkrog: Arken.

Favoritkommun: Mariehamn.

Jesse Kaupinsalo

Ålder: 23 år.

Hemkommun: Mariehamn.

Tröjnummer: 24.

Civilstatus: Singel.

Intressen: Böcker.

Ogillar: Trap i mittzon.

Äter: Pizza.

Lyssnar på: Allt möjligt. Bob Dylan om man måste välja en.

Favoritkafé: Café Nedsläppet.

Favoritkrog: Indigo.

Favoritkommun: Mariehamn.

Johannes Ranta

Ålder: 25 år.

Hemkommun: Mariehamn.

Tröjnummer: 28.

Civilstatus: Singel.

Intressen: Båtliv och jakt.

Ogillar: Katter.

Äter: Lasagne.

Lyssnar på: Finsk pop.

Favoritkafé: Inget, dricker inte kaffe.

Favoritkrog: Indigo.

Favoritkommun: Geta.

Liam Gullans

Ålder: 20 år.

Hemkommun: Jomala.

Tröjnummer: 20.

Civilstatus: Flickvän.

Intressen: Sport.

Ogillar: Hästar.

Äter: Allt.

Lyssnar på: Rap.

Favoritkafé: Bagarstugan.

Favoritkrog: Indigo.

Favoritkommun: Jomala.

Nutthakit "Kitt" Snickars

Ålder: 31 år.

Hemkommun: Jomala.

Tröjnummer: 92.

Civilstatus: Sambo och barn.

Intressen: Padel.

Ogillar: Bennys flamingo.

Äter: Mycket kyckling.

Lyssnar på: Allt.

Favoritkafé: Soltuna.

Favoritkrog: Förkaka.

Favoritkommun: Övermark.

Markus Saarinen

Ålder: 24 år.

Hemkommun: Uusikaupunki.

Tröjnummer: 77.

Civilstatus: Singel.

Intressen: Basketball.

Äter: Potatismos och fisk.

Ogillar: Tvätt.

Lyssnar på: Podcasten Kimanttia.

Favoritkafé: Ishallens.

Favoritkrog: Kotipizza.

Favoritkommun: Uusikaupunki.

Andreas "Ansku" Stenberg

Ålder: 36 år.

Hemkommun: Jomala.

Tröjnummer: 22.

Civilstatus: Sambo.

Intressen: Discgolf, hockey och fotboll.

Ogillar: Falska människor.

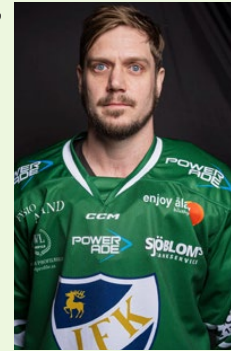
Äter: Det mesta.

Lyssnar på: Det mesta.

Favoritkafé: Inget.

Favoritkrog: Seurahovi i Borgå.

Favoritkommun: Geta.

Max Jansson
 Ålder: 20 år.
 Hemkommun: Mariehamn.
 Tröjnummer: 12.
 Civilstatus: Flickvän.
 Intressen: Ishockey.
 Ogillar: Stark mat.
 Äter: Det mesta.
 Lyssnar på: Allt.
 Favoritkafé: Svarta Katten.
 Favoritkrog: Arken.
 Favoritkommun: Mariehamn.

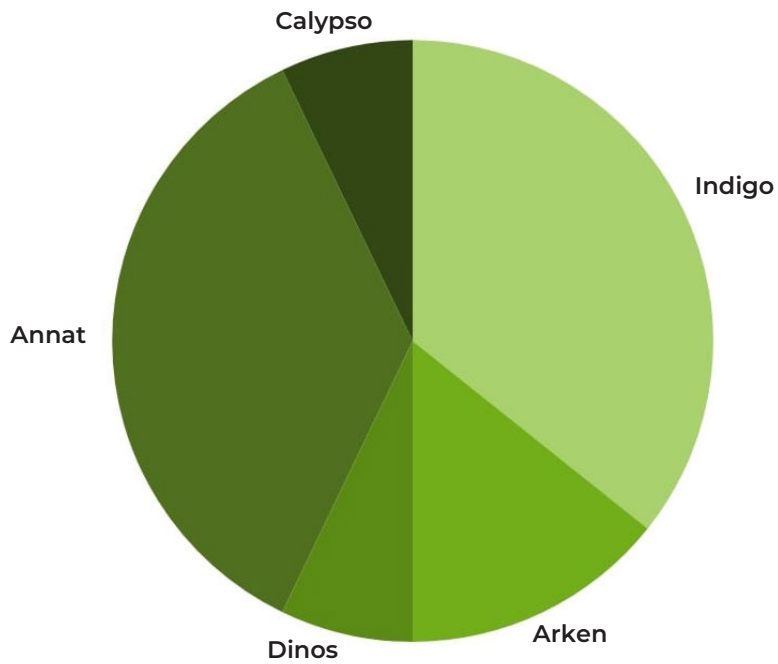

Oliver Ekholm
 Ålder: 18 år.
 Hemkommun: Mariehamn.
 Tröjnummer: 4.
 Civilstatus: Flickvännen Savanna.
 Intressen: Hockey, lyssna på musik och laga mat.
 Ogillar: Lakrits.
 Äter: Allt, men gillar hamburgare mest.
 Lyssnar på: Pop och 80-90-tals rock.
 Favoritkafé: Bagarstugan.
 Favoritkrog: Indigo och Dinos.
 Favoritkommun: Mariehamn.

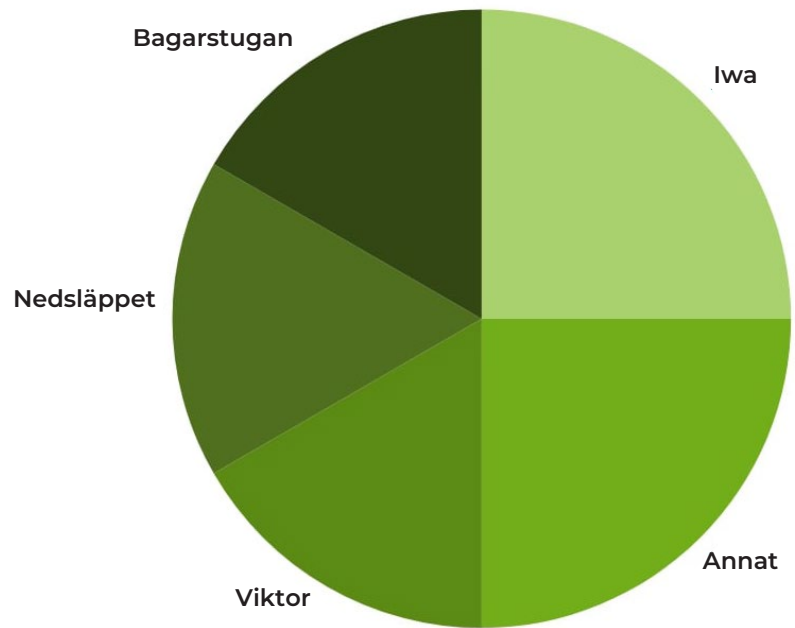

STATISTIK

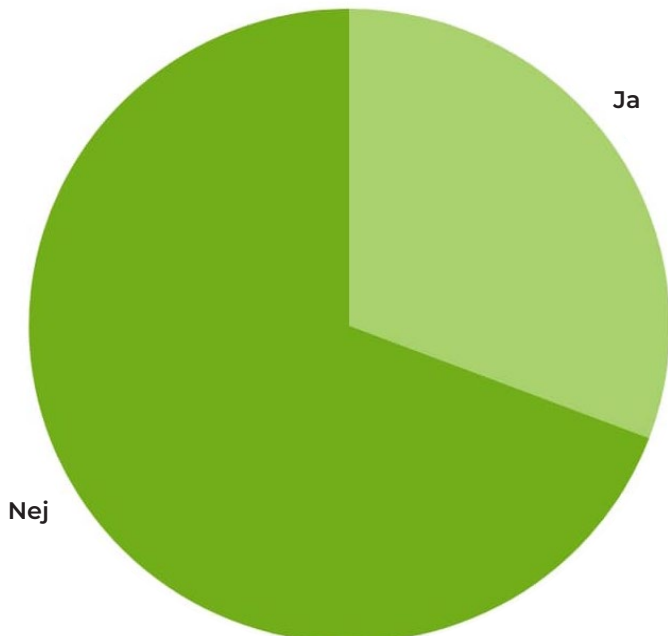
FAVORITKROG

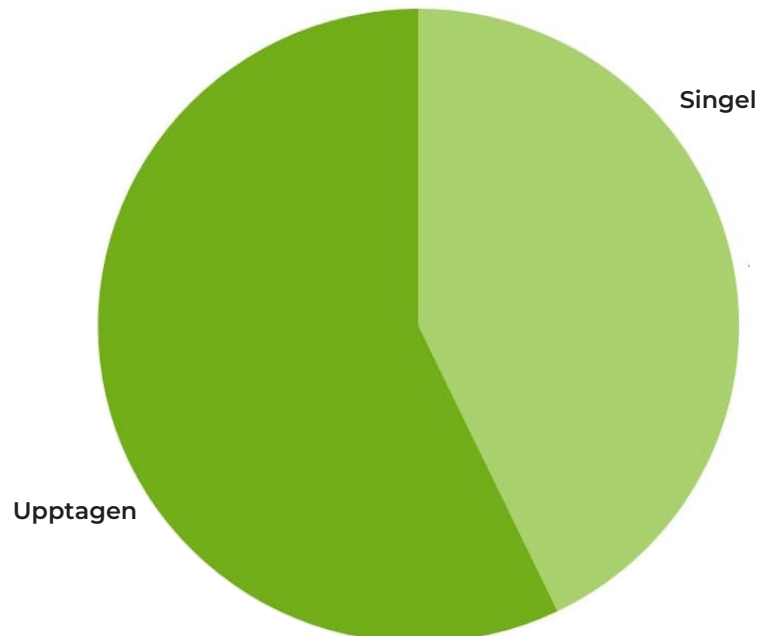
FAVORITKAFÉ

HOCKEYFRILLA

RELATIONSSTATUS

Fågellådan

Nej men, sitter du här och klurar? Till Fågellådan kan du skicka in frågor och funderingar av alla slag. Har du tur kan du till och med få ett alldeles moget och fördomsfritt svar tillbaka.

Min familj hamnar jämnt i luven på varandra och det senaste är att min farbror inte tål att vara i samma rum som min mamma. I påsk ska vi åka på charter till Prag och hela resan hotas att ställas in om de inte lyckas lösa fejden. Dessutom spolade jag ned min lillebrors guld fisk i avloppet igår och nu är han så arg på mig att han hotar att ställa in julen. Jag är olycklig och vet inte vad jag ska göra. Framförallt har jag inte råd att köpa en ny guld fisk åt min bror utan undrar om det finns något billigare alternativ.

Hälsningar,

Fiskspolaren

Jadå, Fiskspolaren. Glad påsk.

Så det här är tyvärr saker som kan hända. Jag storknar av alla papper och alla vill ha någonting av mig. Nu råkar det vara så att din fråga hade glömts bort så jag kunde inte hjälpa dig med ditt julfirande. Det var ju dessutom ditt fel att du spolade ner firren. Spola i fortsättningen inte ned små djur i muggen. Det är förskräckligt för avloppet.

Ditt största problem är att dina familjemedlemmar inte kan bli sams, inte sant? När man har ont kan vissa fjantar säga att man ska nypa sig på något annat ställe för att glömma bort smärtan. Jag föreslår en skenmanöver. Till exempel kan du börja med att sluta använda deodorant. Då kanske din familj ska kunna bli sams igen, eftersom de blir för upptagna med att lösa ditt hygienproblem.

Jag måste säga att fiskar aldrig har intresserat mig och jag har ingen lust med att svara på det sista.

Skepp ohoj,

En hjälpande hand

Jag uppskattar inte tonen du använder. Kan du sänka volymen?!

/granne

Jag sänker aldrig volymen. Ty, du vill sänka mig. Vad är en röst utan ord? Ett rop. På hjälp.

Ursäkta dramatiken,

Jälits kurator

Var stannar bussen? Jag vill börja använda mig av kollektivtrafiken men vet inte hur.

Hälsningar,

Miljökämpe

Hej, Miljökämpe!

Gott folk, det här är ett perfekt exempel på en new age-bedragare. De vill komma åt dina bankkoder, och ja, till och med dina skivor. Bankerna kan tyvärr inte hjälpa er när miljökämpen står där med ett första exemplar av Blue Monday i handen. Aset ska "bara låna" och du får tillbaka skivan alldeles snart. Men som vanligt har miljökämpen ännu en gång tagit beslag på dina käraste ägodelar.

Det sägs att street cred, som ungdomarna kallar det, är det enda som knäcker de här miljötyperna. Lita inte på någon.

Hälsningar,

Jälits kurator

Fred Forsell om...

Zeipels och Sparhallen

Finns Zeipels kvar?

Ursäkta den något fäniga frågan, men jag är faktiskt inte helt säker. Och jag vill ju inte göra bort mig.

Snabb bakgrund: Jag är bortaålänning. Fast det är ett jävla begrepp tycker jag. I en tid där man lägger så mycket energi på förmildrande epitet skulle jag föredra kanske-ålänning. Lite som kanske-mannen, som aldrig vågar engagera sig känslomässigt i ett förhållande, så är jag kanske-ålänning – jag är lite på Åland, lite ibland, lite i smyg, lite under radarn, lite på min kant sådär. "Ska du till Åland i helgen?" frågar vänner ibland. "Lite grann", säger jag då.

"JAG SKRATTADE NERVÖST. SPARHALLEN. DET VET JU ALLA. FINNS DEFINITIVT KVAR."

Men nu var det Zeipels vi skulle prata om.

Under mitt senaste kanske-besök i Mariehamn stötte jag på C, Ålands populärkultur- och referenshumorfacit, med mycket mera. Vi hade pratat en stund när han plötsligt spände ögonen i mitt sällskap, som inte är det minsta ålänning, och förklarade: "Det värsta en ålänning kan göra är att flytta bort ett tag och sedan återvända med en ny dialekt, och dessutom ställa idiotiska frågor som: "Jonä, jag måste åka och handla... FINNS SPARHALLEN KVAR?"

Jag skrattade nervöst. Sparhallen. Det vet ju alla. Finns definitivt kvar. "Men Fred är ju inte sån", sa C sen, vänligt, till mitt icke-åländska sällskap.

Jag skrattade ännu lite nervösare. För hur är det egentligen? Sparhallen finns, det vet jag. Gud, så det finns. Men hur är det med den stora gula gubben utanför? Finns han kvar? Han med stora näsan och utsträckta armar? Finns han eller minns jag honom bara?

Kallsvetten bröt fram i pannan där inför C. Fraktades inte den gubben bort? Förvaras inte han i samma hangar som Estonias bogvisir? Eller brann upp som Gävlebocken? Det var något som hände med honom. C pratade på om annat en stund, men i mina tankar stod jag redan på Maxinges parkering framför den gula bjässen och smekte hans jättenäsa ömt.

En sak ska ni veta. Det är inte så himla lätt. Minnesbilderna är ibland starkare än de verkliga synintrycken.

Efter snacket med C körde jag runt i stan i ett känslomässigt kaos. Jag tyckte mig se Dixie, grillen på Ålandsvägen, jag vet ändå att den är borta sedan länge. Men avtrycket från min rygg, från när en arg norrman tryckte upp mig mot Dixies vägg en sen natt, eller tidig morgon – finns det kvar? I min själ finns det kvar. Och jag har lovat mig själv att aldrig mer håna en storväxt norsk person för hans hurtigt norska uttal av ordet "devilsburgare".

Jag susade förbi Kaptensgatan och tyckte mig se huset jag bodde i fram till 1998, det vita med gröna knutar bakom posten, men tydligen såg jag det ändå inte, ty det är rivet, **Dennis Jansson** rev det, eller så föll det ihop efter den sista XIT-festen. Det finns inte kvar.

Jag gasade på ner till hamnen, Pommern finns kvar – puh – för var skulle man annars förvara en fyrmastad bark, i samma hangar som Sparisgubben kanske?

"Det här är ju inte klokt", tänkte jag när jag med oregelbunden puls styrde bilen mot Horelliområdet – vårt gamla hus finns kvar, hurra – "jag kan ju inte lägga en hel dag på att ta reda på vad som finns eller inte finns".

Så efter en sista runda förbi Ytternäs skola – finns kvar! – styrde jag Mazdan mot Geta, där jag oftast befinner mig i min åländska kanske-tillvaro.

Och då slog det mig: Jag kollade ju aldrig Zeipels. Jo, huset såg jag, brunaktigt, i storleksordningen mindre färja – men jag såg inte loggan. Är den kanske utbytt mot något snajdigare, mer modernt?

Kort sagt: Finns Zeipels?

Och visst stod väl Sparisgubben där när jag svischade ut mot Godbyvägen? Väl?

Nästa gång tar jag bilder.

MÅNADENS STJÄRNA (IGEN):
ANTON NILSSON!

Foto: Privat

Anton Nilsson 34 år, Mariehamn born and raised. Bor och arbetar med EU i Bryssel, Belgien. Hänger mycket i Hulta längst bak i Sund, där han bygger sig en sommarstuga.

Anton Nilsson, du är Månadens stjärna! Hur är det med dig?

– Det är bra. Jag är hemma på Åland och åker tillbaka till Bryssel imorgon.

Gillar du friterad mat? Det äter man väl i Bryssel?

– Ja, svinmycket. Man äter det mycket och jag gillar det mycket. Det är främst pommes man friterar i Belgien, men det har jag inget emot.

Instämmer du i beskrivningen av Bryssel som världens osexigaste stad?

– Näää, det gör jag inte. Jag förstår hur man tänker, om man jämför det med att komma till andra storstäder som Paris eller London där man blir förälskad direkt. I Bryssel behöver du skrapa lite på ytan, men om man väl gör det så är Bryssel supernice.

Vad gör du på din fritid?

– Jag tycker mycket om att dricka belgisk öl och snacka strunt med kompisar, och så brukar jag resa ganska mycket. Det är smidigt när man är nere mitt i Europa, som Bryssel är. Du kan vara i fem olika länder på två timmar, utan att flyga. Som ålänning är det rätt coolt.

Vem är den kändaste politikern du träffat?

– Frankrikes president **Emmanuel Macron**. Jag träffade honom innan han blev president, på ett möte i Europaparlamentet. Han var ekonomiminister i Frankrike då och inget namn man hade hört om. Jag minns att jag tänkte "Det där är en kille som har karisma, någonting kan hända där". Ett par månader senare ställde han upp i presidentvalet och vann.

Pratade ni eller betraktade ni bara varandra på avstånd?

– Vi skakade hand och han hade ett bra handslag. Ett handslag man minns.

Tycker du verkligen att EU-flaggan håller?

– Ja, den är helt okej. Jag har inte kommit på något bättre

förslag i alla fall. Det är ganska fina färger.

Hur påverkas du psykiskt av att bo i en stad bestående av tusentals andra män klädda i likadan mörkblå kostym och portfölj som dig själv?

– Haha, det är en väldigt bra fråga. Det som är kul är att man ofta har mycket gemensamt med de här generiska gubbarna. Vi är alla lite av politiknördar, så det är som ett dagligt sommarläge för folk med samma intresse.

Vad gillar du att göra när du är hemma på Åland?

– Jag försöker vara ute i Hulta så mycket som möjligt. Nu när jag bygger stuga där är det såklart extra viktigt. Men så fort jag kommer hem behöver jag dra en sväng runt Mariehamn för att kolla att allting är okej, se om det hänt något nytt sedan sist. Jag brukar svänga förbi Rökka under min check. Och så träffar jag kompisar och familj.

Håller du med om att Rökka borde K-märkas?

– Ja, det är orimligt att det inte skett redan.

Mariehamns nattliv, är det något för dig?

– Det har varit det historiskt sett, såklart. Men det blir mindre och mindre för jag blir tröttare och tröttare. Det är helt olyckligt, men så är det, haha.

Hur är det att gå ut på Åland jämfört med i Bryssel?

– Största skillnaden är att man känner mycket mer människor här. På Åland är det svårt att gå till en anonym bar. Jag gillar att snacka med folk och då är Ålands krogliv perfekt. Jag brukar vara hes efter en sommarkväll på Indigo.

Vill du ge något musiktips?

– I och med att jag bor i Belgien nu är det väl bra att köra belgiskt: **Stromae**, han gör svinbra musik. Folk känner till "Alors On Dance" som var en hit för ett par år sedan. Och **Angèle**, som också är riktigt cool.

Vem föredrar du, Fryk eller Faaka?

– Fryk. Han är ju en legend, det är svårt att slå Fryk. No offense till han andra, men över Fryk är det svårt att vinna.

Sommar på Åland och Jakt och alkohol.

– Det är tunga hits. Fryk jobbar ju civilt på Ålands radio och jag blir alltid lite starstruck när jag ser honom i korridorerna.

Sommar på Åland och Jakt och alkohol.

– Det är tunga hits. Fryk jobbar ju civilt på Ålands radio och jag blir alltid lite starstruck när jag ser honom i korridorerna.

Vad tror du blir sommarens största trend?

– Jag är så himla dålig på trendsplaningar. En av de bästa grejerna med Bryssel är att det inte finns några trender, för folk kommer från hela Europa och ingen har någon aning om vad som är trendigt var. Det gör att man slipper följa en trend, för oavsett hur du gör eller hur du ser ut så är det trendigt någonstans. Jag bodde i Stockholm innan och där är det totala motsatsen, extrema trender var man än vänder sig.

Finns det något i Bryssel man borde införa på Åland?

– Hela öl- och barkulturen i Bryssel är supermysig. Dels finns det jättegod öl, den har smak! Och dels glider folk in i en bar på en vardag, det behöver inte bli en helkväll för att du tar en öl. Det tycker jag är synd, att här är det alltid allt eller inget.

Det är ju en åländsk grej, att man går ut på krogen väldigt sent. Hur är det i Bryssel?

– Jo, jag insåg att det har att göra med att det är dyrt att gå ut här på Åland. I länder där det inte är lika dyrt att gå ut går man ut tidigare, man behöver inte grunda före.

Man behöver inte svepa ett 24-pack lonken innan man går ut?

– Exakt. Och i och med att jag börjar känna mig gammal och trött tycker jag att det är skönt att inte behöva vänta så länge innan man drar ut.

Och vad från Åland borde man införa i Bryssel?

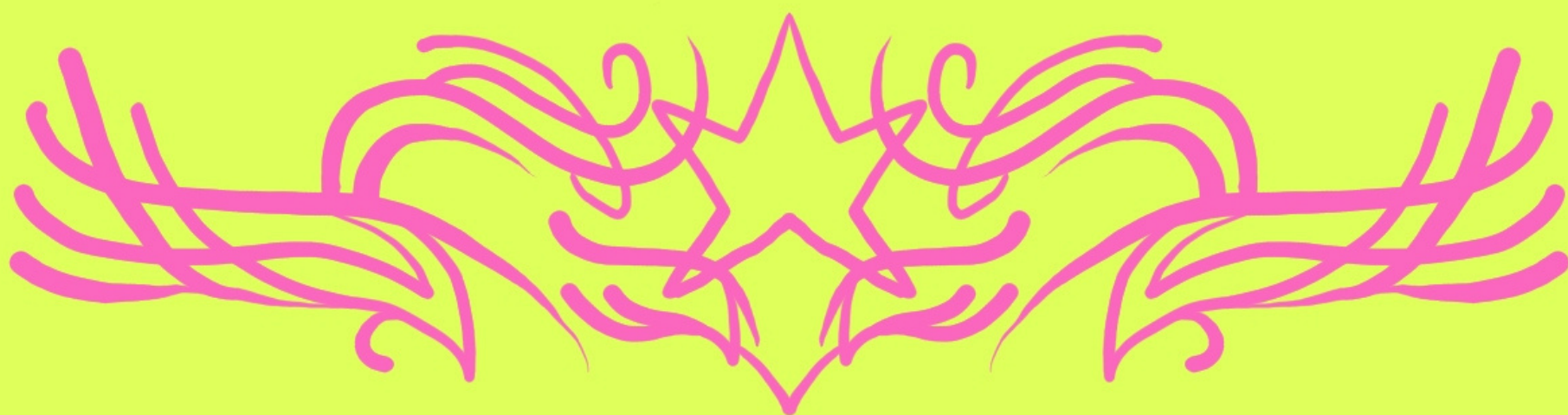
– Man borde börja äta middag tidigare, en rimlig tid. Dessutom borde man komma i tid. Jag är alltid för tidig i Bryssel, och det är inte för att jag kommer innan utsatt tid utan för att jag är där när det sägs börja.

TEXT ANGELINA EKLUND

JALIT. AX

instagram @jalit.ax

facebook jålit

**NÄSTA NUMMER
UTKOMMER I JULI**